Szabadság

A DEMOKRATIKUS KÖZVÉLEMÉNY NAPILAPJA — KOLOZSVÁR

I. ÉVFOLYAM. 9. SZÁM. 1989. DECEMBER 31., VASÁRNAP. 8 OLDAL ÁRA 1 LEJ

A kormány első munkaülése

A román kormány szombaton megtartotta első munkaülését. Az ülésen jelen levő Ion Iliescu, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke utalt azokra a főbb feladatokra, amelyek ebben az időszakban a kormányra hárulnak, hogy országszerte mielőbb és minél hatékonyabban biztosítsák az élet normalizálását. Ilyen értelemben különösen fontos a jövő évi terv felülvizsgálása és kiigazítása, realista alapokra történő helyezése szoros összhangban az adott lehetőségekkel, az országfejlesztés követelményeivel, a Romániában végbemenő megújítási folyamattal. Az ülésen konkrétan megvitatták a hazai időszerű kérdések egész sorát és gyakorlati intézkedéseket jelöltek ki az utóbbi időszakban lezajlott tragikus események következményeinek felszámolásáért, az összes szektorokon belüli helyzet normalizálásának meggyorsításáért a gazdaság minél reálisabb hatékonysági feltételek közötti fejlesztésével és modernizálásával kapcsolatos problémák intelligens és hozzáértő megoldásáért, a városi és falusi honpolgárok mindennapi életének javításáért.

Tisztek előléptetése

Szombaton sor került a román hadsereg egyes tisztjeinek előléptetési ünnepségére.

Az előléptetteknek gratulálva Ion Iliescu, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának elnöke utalt arra a jelentős hozzájárulásra, amelyet a hadsereg nyújtott az utóbbi napokban az ország védelmét célzó akciók sikeréhez, azoknak a deklasszált elemeknek az üldözéséhez, akik gyakorlatilag megpróbálták terrorizálni és terror alatt tartották a lakosságot. A szónok rámutatott, hogy a hadsereg igazi hazafisággal cselekedett, megértve a népi felkelésnek, a lakosság, ifjúságunk régi diktatúra elleni forradalmának lényegét Ezen események mélyreható jelentősége az összes lakossági rétegek akciójának módjában tükröződött, s becsületre, tiszteletre méltó cselekedet, hogy a hadsereg a nép mellett volt. Ez kell ösztönözzön bennünket a jövőben is — mondotta a továbbiakban —, s biztosítsuk a lakosság nyugalmát, szavatoljuk a biztonságot hogy minden erőnkkel áttérhessünk a ránk váró békés, konstruktiv mű megvalósítására.

Eltemették Vasile Milea volt honvédelmi minisztert

1989. december 30-án az Argeș megyei Lereşti községben, Vasile Milea post mortem hadseregtábornok, volt honvédelmi miniszter szülőfalujában eltemették a nagy hőst, aki megtagadta, hogy parancsot adjon a hadseregnek, hogy az a zsarnokság ellen harcra kelt néptömegekbe lőjön.

A község templomában nagy papi segédlettel tartották meg az ősi ortodox hagyománynak megfelelő gyászszertartást.

Katonai díszőrség tisztelgett.

A hős iránti katonai tiszteletadás jeleként három sortűz dördült el.

Elhangzott az O presărați pe-a lor morminte... és a Deșteaptă-te române! című himnusz.

Vasile Milea post mortem hadseregtábornok koporsóját a helybeli templom udvarán megépített kriptában helyezték el.

Dicsőség a hazáért elesett hősöknek

A honvédelmi miniszter parancsa értelmében, a forradalom győzelméért életüket áldozó tiszteket és katonákat léptettek elő, post mortem:

— Rus Crăciun Ștefan főhadnagyot kapitánnyá;

— Avădanei Ortansa Ioan törzsőrmester, Buruiană Ionel Valerică őrmester, Berlea Niculai Claudiu őrmester, Suciu Gheorghe Sorin Săndel, Ciobanu Vasile Marian, Stoica Petre Cristian, Pușcău Gavril Adrian Victor közkatonákat alhadnaggyá léptették elő.

Gheorghe Cireap alezredes

Közlemény

1989. december 31-gyel, 1990. január 1-vel és 2-vel kapcsolatban a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa kéri, hogy a folyamatos üzemeltetésű egységekben biztosítsák a szükséges feltételeket, hogy ne keletkezzenek károk a felszerelésekben és berendezésekben és ne támadjon fennakadás a termelési folyamatokban.

(Agerpres)

A Román Kommunista Párt tagjaiból alakult kezdeményező csoport az alábbiakat nyilatkozta

1. Üdvözöljük a széles néptömegek, a csodálatos ifjúságunk által, derék hadseregünk támogatásával megvalósított 1989. december 22-i Népi Forradalom győzelmét, amely megdöntötte a Ceaușescu-klán gyűlöletes diktatúráját, a despotikus rendszert, amely csaknem egy negyed századon át bilincsbe verte a román nép alkotó energiáit és potenciálját, elfojtotta a szabad gondolkodást, lábbal tiporta a szabadságot és a legelemibb emberi jogokat, mely rendszernek ártatlan emberek, köztük kommunisták tízezrei estek áldozatul.

A Ceaușescu párnak és cinkostársainak diktatúrája teljes egészében becsvágyának rendelte alá a párt tevékenységét, megfosztotta tartalmuktól a szocializmus eszményeit, meghamisítva annak alapvető értékeit.

2. Maradéktalanul csatlakozunk a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának platform-programjához és felszólítjuk a párt valamennyi becsületes tagját, a jó hazafikat, hogy szívvel-lélekkel támogassák a Népi Forrradalmat, az új államhatalom konszolidálását és a front programjában szereplő célkitűzések megvalósítását.

A többi hazafias erőkkel együtt a nemzeti megbékélés szellemében fogunk cselekedni, hogy felépítsük a valóban szabad, demokratikus és virágzó Romániát.

3. Nyíltan beismerjük, hogy a diktatúra sötét időszakában a Román Kommunista Párt kompromittálta magát a nép és a történelem előtt. Kijelentjük, hogy elhatároljuk magunkat mindattól, amit ez az aberráns és gyűlöletes diktatúra jelentett, s felháborodással elítéljük azt.

Mindig szemrehányást fogunk tenni magunknak amiért nem cselekedtünk idejében, hogy véget vessünk a diktatúra és az önkényeskedés eszkalációjának.

4. A szabadságon, demokrácián és társadalmi igazságosságon nyugvó jelenkori modern szocializmus eszméit osztók joga és kötelessége, hogy egy politikai csoportosulásba tömörüljenek s az új politikai struktúrák keretében részt vegyenek az elkövetkező szabad választásokon.

Ilyen értelemben felhívást intézünk a Román Kommunista Párt valamennyi tagjához, támogassa a párt rendkívüli kongresszusának a legrövidebb időn belüli összehívását, hogy az határozza el a Román Kommunista Párt feloszlatását, s átadja a román népnek, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa révén a párt egész vagyonát.

Éljen a szabad Románia!

A Román Kommunista Párt tagjaiból alakult kezdeményező csoport

BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK minden kedves olvasónknak!

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség Ideiglenes Intéző Bizottságának kiáltványa

Testvérek!
Polgártársak!

Megalakult a Romániai Magyar Demokrata Szövetség — a romániai magyarság nemzetiségi közképviseleti és érdekvédelmi szervezete. Tagjai sorába léphet országunk minden magyar nemzetiségű állampolgára. Demokratikus hagyományainkhoz híven Szövetségünk helyi és területi szervezetekre épül.

Kinyilvánítjuk, hogy magunkévá tesszük a Nemzeti Megmentési Front — az államhatalom egyetlen törvényes szerve — programját. Ennek politikai, gazdasági és kulturális megújhodási céljait elfogadjuk, és feltétel nélkül támogatjuk felhívását a frissen kivivott szabadság, demokrácia és nemzeti egyenjogúság védelmében és megvalósításában.

Ebben a felelősségtudatra kötelező pillanatban hazánk összes állampolgárával együtt a legfontosabb a népi forradalom győzelmének stabilizálását véljük, és felhívunk mindenkit: támogassa a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának, országunk hadseregének, az egész népnek erre irányuló erőfeszítéseit, vegyen tevékenyen részt bennük. Ez létérdeke és kötelessége minden állampolgárnak nemzetiségi különbség nélkül, s ugyanakkor a demokratikus kibontakozás előfeltétele.

Tisztelettel és gyásszal hajtjuk meg fejünket a népi forradalom minden áldozata — románok, magyarok, németek és más nemzetiségűek — előtt, akik önfeláldozásukkal arra figyelmeztetnek: csak együtt, egymást tisztelve teremthessünk értelmes emberi életet ezen a földön.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség Ideiglenes Intéző Bizottsága megkezdte a szervezést, programja kidolgozását és természetesen a kapcsolatok kiépítését a Nemzeti Megmentési Front Tanácsával. Ezt a feladatkört addig látja el, amíg a megfelelő időben sorra kerülő országos kongresszuson megválasztjuk Szövetségünk rendes Intéző Bizottságát.

Felhívjuk a romániai magyarságot falusi, községi, városi és megyei szervezeteink megalakítására. Meggyőződésünk, hogy szövetségünk minden testületében olyan tisztviselőket választanak, akik rátermettségükkel, erkölcsi magatartásukkal, közösségünkhöz való viszonyulásukkal kiérdemlik ezt a bizalmat. A megalakult szervezetek építsék ki kapcsolataikat minden helyi és területi demokratikus szervezettel, a Nemzeti Megmentési Front helyi tanácsaival.

Célunk, hogy szoros együttműködésben más demokratikus szervezetekkel biztosítsuk nemzetiségünk közösségi jogainak tiszteletben tartását, valamint a tényleges gyakorlásukhoz szükséges intézmények és testületek létrehozását.

Az Ideiglenes Intéző Bizottság új nemzetiségi Statutum kidolgozását kezdeményezi. A tervezetet az újonnan választandó demokratikus parlament elé terjeszti megvitatás és törvényerőre emelés végett.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség a romániai magyarság önrendelkezési jogának elvi alapján áll, mindazzal együtt, ami ebből természetszerűen következik. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy jogaink érvényesítését a szabad

(Folytatása a 2. oldalon)

Jót kívánunk, új esztendő

Kívánságból jusson annyi, hogy tartson ki újig. És teljesüljön is minden jókívánság.

Kívánjunk jót az arra leginkább rászorulóknak. Egészséget valamennyiünknek. Kerüljön el minden rossz úgy, mint ahogy a sáros utat elkerüli az ember.

Legyen bőséggel mindenünk. Békességből is. Szomszéd szomszéddal soha többe ne kezdjen még fülemüle-perbe se, s kívánjuk megmaradásunk lételemét, a népek békéjét. Az utánunk jövők a rosszat ne ismerhessék meg, de még a szótárakban is hiába lapozgassanak a rettegés, szenvedés, borzalom cimszavakat keresve.

Előzni nem tudjuk a gondokat — jól fogna ilyen siker-csoda. De emberi jussunk bár kívánni, hogy a gondokból adassék ezután minél kevesebb.

Ma még csak sejtjük azt, amit az utánunk jövők olyan természetesen a Végtelent meghódítva magukénak tudhatnak majd. A megismerésnek nincs határa. Tennivaló is lesz hát. Tennivalóink sokasodnak, annak arányában, ahogy primitív létünk hajnalától el ezidáig tett is az Ember egyre többet. Vétettünk is ugyan. De az élet előbbre vivője mindenkor az volt, hogy bár legjobb pillanataink bizonyítottuk építő-alkatunkat. Hagyományozták ránk, s kötelességünk testálni a tanulságot: építés nélkül nemhogy előbbre jutás, de megmaradás sincsen. Hányszor, de hányszor romboltunk le falakat. Majd raktunk ismét téglát téglára. S közben nem eleget ügyeltünk arra, hogy a Jót építsük (a lelki jót), ami nélkül emberségünkben sem lehet megmaradásunk.

Alig sóhajtásnyi, létünk végességét tekintve, ez a mai stáció is. Jó reménnyel induljunk hát, új s újabb megméretések elébe.

Bazsó Zsigmond

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség Ideiglenes Intéző Bizottságának kiáltványa

(Folytatás az 1. oldalról)

demokratikus Románia területi épségének és szuverenitásának tiszteletben tartásával kívánja elérni. Ennek értelmében szükségesnek tartja:

— A nemzetiségi képviselet biztosítását a törvényhozásban, az államigazgatásban és az igazságszolgáltatásban, közösségünk választotta, illetőleg jelölte személyek által, akik a nemzeti kisebbségünk bizalmát élvezik.

— Anyanyelvi oktatási hálózat kiépítését az óvodától a tudományegyetemig, önálló szakfelügyelettel és irányítással.

— A magyar nemzetiség saját művelődési és tudományos intézményeinek működését és létesítését.

— A közigazgatásban és igazságszolgáltatásban a magyar nyelv használatát szabályozó és biztosító törvényes intézkedések kidolgozását.

— Nemzetiségügyi Minisztérium létrehozását, valamint a szükséges nemzetiségi képviselet biztosítását az államigazgatás központi és helyi szerveiben.

— Kollektív nemzetiségi jogaink alkotmányos szavatolását, s ezek biztosítását a törvényekben, a végrehajtási utasításokban és a gyakorlatban.

A romániai magyarság méltányosnak és természetesnek tartja, hogy fenntarthassa és ápolhassa kapcsolatait a magyar nemzet más részeivel; ez a jog elmélyíti állampolgári hűségünket a szabad, demokratikus Románia iránt. E jog alapján építeni kívánjuk a román és magyar nép közötti együttműködést, minthogy a romániai magyar nemzeti kisebbséget kultúrája, történelme, hagyományai elválaszthatatlan szálakkal fűzik a magyar nemzethez.

Abban a hitben közöljük Kiáltványunkat a romániai népforradalmat teljes erejükkel támogató polgártársainkkal, hogy a kiáltványunkban foglaltak alapján a román néppel és országunk többi nemzeti kisebbségével összefogva a kölcsönös megbecsülés és megértés alapján szabad jövőnket építjük.

A ROMÁNIAI MAGYAR DEMOKRATA SZÖVETSÉG IDEIGLENES INTÉZŐ BIZOTTSÁGA NEVÉBEN:
DOMOKOS GÉZA

Bukarest, 1989. december 25.

FONTOS!

A Kolozsvári Magyar Demokrata Tanács felkéri mindazokat, akik a Romániai Magyar Demokrata Szövetség tagjai sorába akarnak lépni, hogy az alábbi belépési nyilatkozatot töltsék ki és juttassák el a Tanácsnak a Magyar Színházban székelő ideiglenes irodájába (leadható a kapusfülkébe). Kérünk mindenkit, segítsen a tagtoborzásban. Elfogadunk gépelt nyilatkozatot, de az itt közölt keretből is kivágható.

Sorszám . . . . .

BELÉPÉSI NYILATKOZAT

Csatlakozom a Romániai Magyar Demokrata Szövetséghez. Egyetértek az erdélyi, a romániai magyarság demokratikus jövőjét szolgáló törekvésekkel, vállalom a cselekvő részvételt az országépítő munkában.

Név . . . . . .
Foglalkozás . . . . . .
Munkahely . . . . . .
Lakcím . . . . . .
Telefon _____
Dátum . . . . . Aláírás . . . . . .

Miért kell belépni?

— Kitöltötte már a belépési nyilatkozatot? — szólít meg a szomszédom és bólintásommal sem elégedett, mert nyomban hozzáteszi: — Fontos! Nagyon fontos!

— Tömegben van az erő! — próbálom megnyugtatni a közhelyes igazsággal, mert magától érthetének érzem, hogy az egyetlen mondatból álló Belépési Nyilatkozat szerint mindnyájan egyetértünk azokkal a hazai magyarság demokratikus jövőjét szolgáló törekvésekkel, amelyeket a Romániai Magyar Demokrata Szövetség mindnyájunk nevében vállalt cselekvő részvételre biztatva az országépítő munkában. A címben jelzett kérdés tökéletes indoklásához most föl kellene sorolnom az RMDSZ pontokba foglalt törekvéseit, fzelítőt kellene adnom programjából. Nem azért nem teszem most ezt, mert nincs véleményem, ötletem és elvárásom ehhez a programhoz. A cselekvő részvételhez az is hozzátartozik, hogy mindnyájan gondolkodjunk a saját fejünkkel! De a mindent idejében bölcsességében bízva úgy érzem most elegendő ha csak annyit írok: aki magyar, mindenki lépjen be az RMDSZ-be! Na, nem a különállásért, az elszigetelődésért, hanem éppen ellenkezőleg, a helyes logikának engedve, az összefogásért. Ahogyan külön-külön egyenként e haza fiai vagyunk, és becsületes munkánk által kívánjuk jövőjét szolgálni, éppen olyan eltökéltséggel nemzetiségi jogainkat együtt kívánjuk kialakítani, elérni és gyakorolni. Ez a mi közös ügyünk, és ez olyan munka, amelyhez éppen annyi lélek kell, ahány gondolkodni képes magyar ember van hazánkban. Természetesen, a most fehér lapról induló demokratizmusunk alapján mindenkinek ahhoz is joga van, hogy félreálljon. Hallottam már olyan véleményt, mely szerint egyesek nem kívánnak belépni a Szövetségbe, mert nem tetszik nekik a kezdeményezők névsora. Telefonáltak egy gyárból, hogy több mérnökember tartózkodik a belépéstől, mert — és itt konkrét nevek következnek — elhatárolja magát tőlük. Kedves Uraim! Távol áll tőlem, hogy most győzködéssel próbálkozzam és raboljam drága időnket. Csupán egyet említek: a két világháború között, a királyság idején működő Magyar Párt minden erdélyi magyart tagjának tekintett. Az az érzésem, hogy mi ezt nem tehetjük. Éppen ezért rendkívül fontos az egyéni jelentkezés. És azért is, mert az RMDSZ-nek nem csupán tagdíjat fizető tagokra van szüksége, hanem becsületes, komoly, c s e l e k v ő magyar emberekre. Ezt a szomszédom is pont így gondolja...

Tar Károly

Lapunk következő száma

1990. január 4-én, csütörtökön jelenik meg.

közügy-közélet-közügy-közélet

A Nemzeti Bank kolozsvári fiókjától

Néhány időszerű kérdésre kértünk választ Nicolae Fabian igazgatótól.

— Ki és milyen körülmények között nyithat folyószámlát?

— Az erre vonatkozó törvények még nem változtak. A folyószámla megnyitásához a pénzügyi hivatal igazolása szükséges — ha gazdasági jellegű szervezetről van szó —, hogy a személyt vagy szövetkezetet, esetleg vállalatot bejegyezték az adófizetők jegyzékébe. A Banknál kitöltenek egy kérvénynyomtatványt és bemutatják az aláírás-mintákat, illetve pecsétet, amelyekre pénzt veszünk be és adunk ki. A politikai jellegű szervezeteket véleményem szerint a Törvényszéken kell bejegyezni. Ez régebben is így volt.

— Fizetőeszközeink kopottak, rongyosak. Mi történik ezekkel a bankjegyekkel?

— Az utóbbi két évben egyáltalán nem nyomattunk új pénzjegyet. Tartalékaink kifogytak. Így kénytelenek voltunk ismét forgalomba hozni a kivont pénzeszközöket. Tudomásom szerint hamarosan pótolják ezt a hiányt. Az új fizetőeszközök még semmiben sem különböznek a maiaktól.

— Hogy alakulnak a decemberi fizetések?

— A Nemzeti Banknál ebben az időszakban elnézőbbek leszünk. A vállalatokra bízzuk, hogy miként alakítják dolgozóik fizetéseit, természetesen a törvényes keretek között. Szeretnénk, ha mostantól kezdve jelentéseikben színigazat írnának. Az igazságra lehet alapozni, arra lehet építeni még akkor is, ha pillanatnyilag nem a legkedvezőbb. A hazugsággal, félrevezető pénzügyi mérlegekkel nincs mit kezdenünk.

— Változott a lej árfolyama?

— Nem!

— A külföldre utazók pénzt is kapnak, válthatnak?

— Új rendelkezést és erre megfelelő anyagi keretet sem kaptunk még. A sürgős ügyben utazóknak válthatunk legfeljebb 2000 lejig terjedő pénzösszeget, keleti valutára.

— Mi történik a párt helyi vagyonával, folyószámlájával. Erről a bankszámláról továbbra is eszközölhetnek fizetéseket?

— Elvileg igen, gyakorlatilag nem, mert a kifizetésekhez aláírókra is szükség van. Ami a vagyoni kérdést illeti, erről tudomásom szerint még nem született döntés.

— Nyitottak egy új folyószámlát az újjáépítésre. Erre befizettek-e már külföldi állampolgárok?

— Hussam Hamid Mohammad Abbas iraki állampolgár, a Kolozsvári Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet hallgatója 300 dollárt fizetett be.

— Mit üzen a SZABADSÁG olvasóinak?

— Nagyon boldog új évet kívánok minden olvasójuknak, minden ügyfelünknek.

Sz. R.

Segélyszállítmányok sorsa

Magyar segélyszállítmány és a bátor szállítók — Feleki Károly felvétele

● Az elmúlt napokban a kolozsvári öregek otthona is részesült a külföldről érkezett segélyszállítmányokból: élelmet és ruhaküldeményeket kaptak. A ruhákat szétosztották a gondozottak között, a kapott élelmiszereket pedig igyekeznek a lehető leggondosabban felhasználni az ételek feljavításához. Az intézmény kapott — többek között — 417 kg fehérlisztet, 510 kiló cukrot, 1500 kiló igen jó minőségű burgonyát, 30 kg szárazt-észtát, 20 kg rizset, 245 darab hús- és más konzervet, 1440 darab tojást, 60 kiló zsírt, 270 darab fehér kenyeret, csaknem ezer csomag féltartós tejet, 200 csomag vajat és 168 csomag krémvajat. A küldemény nagy része Magyarországról érkezett. Még egy jó hír az öregek otthonából: december 21-től kezdve minden nap húsos ételt szolgálhattak fel a gondozottaknak! Mellékgazdaságukból, ahol 24 sertést gondoznak, tegnap is vágtak egy sertést, hogy az ünnepre méltó ebéddel és vacsorával lephessék meg azokat, akik itt töltik öreg napjaikat.

● A kolozsvári belvárosi református parókia az első napokban kapott segélyküldeményekből csomagokat állított össze, amelyeket a parókián dolgozók feleségei, továbbá a presbiterek juttattak el a leginkább rászoruló családokhoz, elsősorban az öregekhez. A parókiához további küldemények is érkeztek, de ezeket — az elosztás megszervezésének gondjai miatt — eljuttatták a sportcsarnokban lévő gyűjtőhelyre. A ruhaküldemények közül a rászorulók a következő napokban válogathatják ki azokat a darabokat, amelyekre szükségük van.

A szegénysorsú nyugdíjasok segélyezése

A nyugdíjasok kolozsvári kölcsönös segélypénztáránál is a segélyküldemények sorsa iránt érdeklődtünk, de — mint kiderült — elsősorban a kellő szervezés hiánya miatt eddig még nem jutottak küldeményekhez. Egy kiküldöttük viszont felvette a kapcsolatot a Nemzeti Megmentési Front Megyei Tanácsával, hogy a nyugdíjasok megsegítésének módozatai iránt érdeklődjék. Remélhető tehát, hogy az új év első napjaiban a szegénysorsú nyugdíjasok is hozzájuthatnak a segélyküldeményekhez.

Megtudtuk még a következőket: a kölcsönös segélypénztár vezetősége úgy határozott, hogy a jövő év első felében 300 és 800 lej közötti rendkívüli társadalmi segélyt oszt szét az 1000 lejnél kisebb nyugdíjal rendelkezők között. A segélyért január 8-ától kezdve jelentkezhetnek azok, akik a feltételnek megfelelnek. Az illetőknek rövid kérvényt kell magukkal hozniuk és a nyugdíjszelvényüket, továbbá igazolniuk kell segélypénztári tagságukat.

Új zenetársaság

Megalakult a Romániai Magyar Demokrata Szövetség Kolozsvári Zenetársasága. Céljai: a romániai magyar zenei múlt értékeinek föltárása, kutatása, megőrzése és terjesztése, a honi magyar zenealkotás bátorító fölkarolása és zenei közművelődésünk sokoldalú támogatása. A Zenetársaság szakcsoportjai munkaterületenként jelölik ki tennivalóinkat. Élükön zeneszerzők, előadóművészek, pedagógusok és szakírók állanak: dr. Almási István, Balla Zsófia, dr. Benkő András, Demény Attila, László Bakk Anikó, Márkos Albert, dr. Terényi Ede, Szép Gyula és Vannai István. A Zenetársaság nyilatkozata — amelyet az Utunk utolsó, összevont számából ismerhet meg az olvasó — hangsúlyozza: „éberen vigyázunk, nehogy társulásunk a románságtól való eltávolodásunk intézményévé torzulhasson. Ellenkezőleg: megragadunk minden alkalmat a más hasonló célokat valló társulásokkal, valamint a zenei, közoktatási és közművelődési intézményekkel való együttmunkálásra, és elvárjuk tagjainktól, hogy a többségi és a más nemzetiségekhez tartozó zenésztársainkkal, barátainkkal vállvetve, fáradhatatlanul tevékenykedjenek mind munkahelyeiken, mind azokban az alkotói, pedagógusi és előadóművészi közösségekben, amelyek napjainkban alakulnak, illetve megújulnak."

A Zenetársaság ideiglenes titkársága nevében:
László V. Ferenc

A Kolozsvári Állami Magyar Színház társulata

is az új idők szellemének megfelelően kívánja alakítani további működését. Ezzel az elképzeléssel állították össze az újév első napjaira a műsorprogramot.

6-án, szombaton, 18.30-kor: **Buszmegálló** (érvényesek a december 22-i jegyek);

7-én, vasárnap, 14.30-kor: **Együtt**;

8-án, hétfőn, 18.30-kor: **Együtt**;

10-én, szerdán, 18.30-kor: **A kőszívű ember fiai**.

Buszmegálló — a társulat ezzel a darabbal még a forradalom előtt meghirdette nonkonformizmusát.

Együtt: a színház zenés-irodalmi összeállítása, amelyben a kolozsvári magyar színészek lépnek fel. A műsor a jelen idők romániai magyar alkotóművész közérzetét igyekszik szabadon kifejezni.

Az Állami Magyar Színház szeretettel várja, visszavárja közönségét!

A Kolozsvári Rádió ünnepi adásrendje

1989. december 31-én, 1990. január 1-én és 2-án, 8—14 óra között sugároz műsort. A magyar nyelvű adást 10—12 óra között hallgathatják.

Bemutatóval kezdi

az 1990-es boldog új évet a Kolozsvári Állami Bábszínház magyar tagozata. Vasárnap, 1990. január 7-én, délelőtt 10 órakor a társulat bemutatja Ion Creangă **Oregapó leánya, öreganyó leánya** című mesejátékának bábszínpadi változatát. A mesét Ion P. Stoicescu adaptálta. A magyar tagozat következő bemutatója Petőfi Sándor **János vitéz**-e lesz, amelyet Saszet Géza alkalmazott bábszínpadra.

A hadsereg a népet szolgálja!

A diktatúra és a megaláztatás megannyi esztendeje után végre ütött a szabadság órája. Szabadon élünk szabad hazánkban! Ezt a tegnapig csak álomként élő valóságot népünk rengeteg áldozat árán harcolta ki. Számos ismert és láthatatlan hős és vértanú szívós harca keltette életre. Vajon hányan mentek át közülük az örökkévalóságba? Hányan maradtak bénák, rokkantak közülük, s nem örvendhetnek az igazi Szabadságnak?

Ezekben a rendkívül nehéz, de testvéri és szolidaritási pillanatokban bebizonyítottuk: egyetlen egészet alkotunk, egyetlen a közös ügyünk és eszményünk.

Bebizonyítottuk, hogy egyetlen hadsereget jelentünk. Bebizonyítottuk, hogy a hadsereg a nép oldalán áll.

A Haza, az Ország áldozataihoz hozzájárul a **România szent** zászlaja alatt menetelő jelenkori és mindenkori hadsereg fiainak áldozata is.

Ki merné kétségbe vonni a Hadsereg és fiai hovatartozását?

Ha valaki eképpen cselekedne, megfeledkezne az 1877-es, az első és második világháborús hősökről, akik annyiszor, de annyiszor írták be legdrágább kincsükkel, vérükkel nevüket a népnek a szabadságért és függetlenségért vívott harca történelemkönyvébe.

Összehasonlítható, egymás mellé állítható a román hadsereg, annak ügye, és hivatása az észak- és dél-amerikai államok, vagy bármilyen más ország hadseregével? Nem, ez sohasem lesz lehetséges. Az ezekben a hősi napokban elesett katonák áldozata újabb beszédes bizonyítéka annak, hogy a hadsereg mindenkor a népet szolgálta és mindenkor azt is fogja szolgálni!

Mondom pedig mindezt azért, katonáink végtére a mi fiaink, valamennyi romániai állampolgár fiai, nemzetiségre való különbség nélkül, akik mindenkor készek arra, hogy ha kell, vérük, életük árán is megvédjék népünk nemes ügyét.

A HADSEREG A NÉP OLDALÁN ÁLL, A NÉPÉ!

Jóllehet **Vasile Luca** úr az **Adevărul în Libertate** című napilap december 28-i számában azt írja: „Az a tény, hogy a hadsereg velünk van!' még nem jogosít fel arra, hogy nyugodtak legyünk", biztosítjuk Kolozs megye egész lakosságát: a hadsereg, mint egyébként mindenkor, a népé volt és a népé marad!

Katonáink hősi harci tettei azt bizonyítják, hogy egyetlen pillanatig sem kételkedtek abban, hol a helyük, mit kell cselekedniük, hogy megfelelhessenek a beléjük helyezett bizalomnak, elvárásnak.

Teljes mértékben helyeseljük és elfogadjuk a szabad véleménynyilvánítást, szóban és írásban egyaránt. De azt szeretnénk, ha gondolatainkat helyesen értelmeznék, úgy is tolmácsolnák, hogy ne merüljenek fel félreértések, hogy a közvélemény egyetlen pillanatra se kérdőjelezze meg a megye valamennyi egysége és nagyegysége katonáinak őszinteségét és ragaszkodását, odaadását a forradalom szent ügyéhez.

Nem akarunk vitát kezdeni, de azt szeretnénk, hogy mindazok, akik írásaikkal egy-egy téglát akarnak segítségül adni a forradalom nagy építőmunkájának műveihez, valósan ismertessék a tényeket, ne keverjék össze a fogalmakat.

Mindazok, akik interjút készítenek, adják vissza pontosan a kapott válaszokat, a felvetett gondolatokat! A Kolozs megyei román katonák, a hadsereg bebizonyította, hogy átérzi és magáévá teszi a széles népi tömegek érdekeit, vágyait.

Biztosítjuk az összes honpolgárokat, hogy hadseregünk — mint azt a nemzetvédelmi minisztérium is kinyilvánította — katonáktól a tábornokokig szívvel és lélekkel a Forradalom oldalán áll, és soha sem fogjuk kímélni erőnket, ha kell, életünket, hogy megvédjük a román nép legszentebb és legalapvetőbb béke- és szabadságérdekeit!

Iulian Topliceanu
vezérezredes

A Rendőrség főfelügyelőségétől

Honpolgárok!

A hagyományos újévi ünnepnapok biztonságban, a rend és a köznyugalom légkörében való megtartásáért nyomatékosan felkérjük Önöket, teljes mértékben mondjanak le a petárdák, bármilyen pirotechnikai keverékek és robbanással zajt keltő szerkezetek használatáról, mert azok zavart keltenek, téves értelmezésre adnak okot és félrevezetik a rendfenntartó szerveket munkájuk végzésében.

Ez más?

A tévé, rádió köldökzsinórja kapcsol most a hószagú világ friss áramkörébe. A kékes fény delejes bűvöletében élünk, a kiéhezettek telhetetlen mohóságával figyelünk mindenre. A „könnyű" információ-koszthoz szokott fejünkben összekeverednek a dolgok és események, dübörögve elöntenek a közlemények és felhívások, hűségnyilatkozatok és szereplési visszketegségek. Nem kétséges mindenkinek sürgős közölni- és szerepelni valója támadt. A szabadság mámora — úgy tűnik elsőre — semmiben sem különbözik az alkohol okozta mámortól. Feloldódnak a gátlások, s itt-ott lehullnak az izlés-fékek. Mintha mindenki egyszerre tülekedne — s nem is mindig az eszmék tisztán lobogó fáklyája nyomában. Úgy látszik, hiába vártuk annyi év óta, ez a szabadság mégis készületlenül ért. Igaz, fülünkben még sortűzek szaggatott kattogása visszhangzik, frenetikus örömben lubickolunk önfeledten, s bár szemünkben ott lobognak még a gyász apró gyertyalángjai, de már messzire előreszaladnánk az időben, akárha napok alatt mindaz behozható lenne, amit eleddig elorzott előlünk a szűkmarkú idő.

A figyelő józanság azt mondatná velem: le kellene higgadni most már, és megpróbálni valamiféle tárgyilagossággal nézni — önmagunkra. Nem hiszem, hogy ünneprontás lenne, ha elismerném: nem mindannyian vagyunk hősök! Legalábbis nem annyian és annyira, ahogy az most kiderülni látszik. Ő, valóban ő volt a főbűnös, ám arról sem volna szabad elfeledkezni, hogy nem társtalanul, és hogy minden népnek olyan vezetője (vezetői!) van(nak), amilyent eltűr maga fölött!

Látom a tévé kamerája előtt nyüzsgőket, hallgatom a mikrofonközelbe jutottak kinyilatkoztatásait, de hiába nyugtatom magam, ez más, ez más, ez más... Mintha ennek a lónak a másik oldala is... Legalábbis külsőre — bár kétségtelenül most nem táviratok foglalják keretbe az egyetértés gicsesen túlzsúfolt tinglitangliját. Meglehet, az is zavar, hogy egyre rutinosabbak a harsogók, meg se bicsaklik a hangjuk, nyoma sincs bennük mikrofonláznak. Én meg nem tudok szabadulni attól a mihaszna gondolattól, hogy itt sem azok a szóvivők, akik meztelen mellüket feszítették a géppuskák ellenébe. De azok sem, akik a nagy népi ünneplés közben a munkájukról sem feledkeztek meg. Persze, persze — hűtöm magam — mert bizonyára, mint minden túlzásban, ebben is sok igazságtalanság van, hiszen a szabadság nyelvét, logikáját, türelmét és megértését (nekem is!) meg kell tanulni. Nem kétséges, hosszú még az az út, ameddig kiverekedjük magunkat ebből a nyelvi kalodából, amelyben a jelzőhalmozás divatja trónol, s felelőtlen ígéretekkel helyettesíthető a munka.

Euforiától zavaros időkben natvitás mértékletességre inteni. Az események hullámverése magától is lecsitul. Mert év vége van, biztassuk magunkat azzal: majd jövőre! A boldog új évben.

Meglehet 1990-ben jobban vigyázunk a szabadság kék madarára, és nem siklik ki — mint annyiszor — ügyetlen markunkból, s a gyermeki belefeledkezéssel utána kapkodók sem „szeretik" talán halálra...

Kiss János

A szabad Creangă-centenárium

Ezekben az izzó forradalmi napokban, amikor a tettek és az események annyira bonyolultak, felsorakozik közéjük egy művelődési is: a nagy író, Ion Creangă halálának századik évfordulója. 1889. december 31-én hunyt el a zseniális román prózaíró. Mindössze néhány hónappal jó barátja, ahogyan ő nevezte Eminescut: Mihai bá', majd szinte azonnal Veronica Micle elmúlása után. A centenáriumi emlékezések a nyáron zajlottak le, az erős érzelmek és lelki közösség jegyében, éppen ezért az ország minden sarkában, valamint Európában és még távolabb is. Ez is egy formája volt az elnyomással és a nép jogfosztottságával, ezen belül a művelődés elfojtásával szembeni ellenállásnak. És egy lépés is az emberhez méltó világ felé.

A népszerű íróra, Creangăra, centenáriumára kevesebb akcióval és művészeti-irodalmi eseménnyel emlékezünk. De egy új világban, egy olyan társadalomban, amelyben a nemzeti felkelés elhozta a jogi és erkölcsi rendet; amelyben végre megvalósult a demokrácia, az egyenlőség és az igazságosság a haza összes polgárai számára, függetlenül nemzetiségüktől. Amint maga Creangă is mindenkié, műveiből minden olvasó részesül, úgy jussunk hozzá mindannyian a nemzetek művelődési értékeihez. Mert ki ne hallott volna róluk, ki ne olvasta volna a *Gyermekkorom emlékei*-t, a *Nichifor apó*-t, a *Fehér Szerecsen*-t, a *Kecske és a három kisgidá*-t, a *Kiskakas két krajcárjá*-t és a többi elbűvölő elbeszélést és mesét. Szenteljünk nekik hálából egy gondolatot, egy emlékező pillanatot ezen a napon, és az egy meggyújtott gyertya lesz a Iași-i Eternitatea temetőben.

Először írhatok egész életemben néhány sort a magyar sajtóban. Ez is az új történelmi korszakra jellemző tény, amint az is, hogy ezt az újságot találóan *Szabadság*nak nevezik. Védjük meg és szélesítsük ki testvériségben a szép kezdetet.

Boldog új évet kívánok az olvasónak a Creangă-centenáriumon és 1990 küszöbén.

Teodor Tanco

Kolozs megye bírói testületének a Nemzeti Megmentési Front Megyei Tanácsához intézett nyilatkozata

Kolozs megye bíróságainak bírói testülete teljes egyetértését fejezi ki a Rendkívüli Katonai Bíróság által kimondott ama igazságos határozattal, amelyet a nép jogos haragja nyomán a hatalomtól eltávolított gonosz zsarnokok ellen hozott.

A diktátorok életük utolsó percéig semmibe vették a törvényesen létrehozott bíróságot, épp úgy, mint a törvényt, amelyet oly sokszor sárba tapostak, utoljára is bebizonyítva azt, hogy képtelenek megérteni a történelmi momentum jelentőségét és a nép akaratát.

Kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy ugyanolyan szigorúsággal és igazságos szellemben ítélkeznek majd azok felett, akik részesei voltak a vérontást kiprovokáló diktátorok és terroristák súlyos bűneinek.

Teljes elégtétellel fogadtuk a Nemzeti Megmentési Tanács Frontjának Programját a törvényhozó, a végrehajtó és a bírósági hatalom szétválasztásáról. Csakis ilyen keretek között garantálható olyan politikamentes törvénykezés létrehozása, amely kizárólag a törvényen alapszik, és a nép akaratát fejezi ki.

Kolozs megye bírái

Éva mosolya

Vári Éva 19 éves, ipari líceumot végzett, munkáslány a Metalul Roșuban. Jó barátom négy gyermeke közül a harmadik, kölyök korában — mert olyan fiús volt — mi neveztük el Pistakatinak. Most már minden veszélyen túl van, nyugtat meg dr. Pereni Ovidiu, a kolozsvári sürgősségi sebészet 7-es számú korterének orvosa.

Az ágya szélén ülök s ő mesél:

— A részlegünkön úgy dél táján hívták össze a gyűlést, ahol főnökök beszéltek arról, hogy elítéljük a temesvári eseményeket. Lejárt a műszak s én Jani barátommal, meg Erika kolleganőmmel a központ felé indultam, szerettem volna ezt-azt vásárolni. De már akkor olyan nyugtalan voltam, valahogy a levegőben is benne volt a feszültség, jlyesmit addig még soha nem éreztem. Feljutottunk a Főtérre. Az Ursus oldalán alig álltunk egy keveset s ott hallottuk, hogy a Könyvüzlet során már lőtték a fiatalokra. Nem hittem, mindenképpen oda akartam jutni. De a Select cipőüzleten túl fegyveresek, merőlegesen alkották a sorokat, az utat és a járdát is lezárva, egészen a falig. Mások is nyomultak a Continental irányába, de nem engedtek. Egy idősebb egyenruhás, nem tudom ki és micsoda, figyelmeztetett, hogy húzódjunk vissza, mert lőnek. Az első fegyveres sort egészen megközelítettem. A Főteret kórusban kiáltott jelszavak, újabb fegyveres csoportokat hozó kocsik zúgása, szűnni nem akaró kiabálás — az is, hogy „Ne lőjetek!" töltötte be. Karomat kinyújtva reá tettem kezem a velem szemben álló fiú puskájának a csövére. Azt mondtam neki: Ugye, nem fogsz lőni? Csak nézett, talán rémület vagy ilyesmi volt az arcán. Tudom, mosolyogtam, s azt mondtam: a barátnőd is lenetnék... Mosolyogtam, tudom, de éreztem, hogy csorog le a könny az arcomon. Szörnyű.

Aztán szorítottak vissza a volt Unió utca sarka felé. Az útkereszteződésnél a tömeg énekelt is, egy csoport a Hora Uniării-t járta. Akkor hallottam a lövéseket. Janival be akartunk húzódni az egyik kapu alá, pontosan nem is tudom, hogy hol, nem emlékszem jól mindenre, csak azt tudom, hogy a kapu be volt zárva. Akkor szaladni kezdtünk a villanyrendőr felé, Jani fogta a kezemet, amikor a lábamban, valahol lent, zsibbadást éreztem. Meglőttek, mondtam Janinak. Ölbe akart venni, hogy mielőbb jussunk el a sarokig. Nem tudom honnan lőttek. Valakik lehúzták az átlyukasztott csizmámat, ömlött a lábamból a vér, neki támaszkodtam a falnak, segítségért kiáltoztak körülöttem. Egy külföldi kocsi húzott oda, bele ültettek, s a kórház felé hajtottak. Ott derült ki, hogy arabok, de orvosok, és ők is kötöztek be.

Szilveszterre haza mehetnék, de nem megyek, mert a szobatársnőmet, aki a combján sebesült, csak az ünnep után engedik ki.

*

Akkor este telefonáltak, hogy Évát meglőtték. Kétségbeejtő órákat éltünk át, amíg megtudtuk, hogy sebesülése nem életveszélyes — de amíg ezt megtudtuk?... Édesapja jutott be hozzá elsőként.

— Tudtam, hogy ott vagy erre megesküdtem volna. Meg is ölhettek volna — mondta a lányának.

— Na és?

Bazsó Zsigmond

Benczédi József felvétele

Még nyíltabb levél a SZABADSÁGnak

A december 30-i számban két olvasó nyílt levelére Orbán Ferenc válaszolt. Higgadtan. Csititgatva. Hazudozva.

„A volt Igazság munkatársai azonban közösen úgy döntöttek a Szabadság első számának hevenyészett összehozásakor (amikor másutt személyes biztonsági okokból nem írtak napokig alá), hogy kiállnak a közvélemény színe elé, vállalják a nevüket s az olvasó ítéletére bízzák, kit fogad el" — állítja Orbán.

A tények mást mondanak. December 22-én, a tömegmészárlások másnapján a lap még változatlan címmel és impresszummal jelent meg, a szokott mocskos szövegekkel. A Szabadság első számát Kántor Lajosnak kellett megszerkesztenie, mert a szerkesztőség kussolt. Olyannyira, hogy december 23-án még mindig a szerkesztőségben trónolt a lap régi vezérkara: Gocella István, az elnülyült cenzor és dr. Koncz József (aki a doktorátusát ugyanúgy szerezte, mint a doktor mérnök akadémikus szipirtyó, s akinek, remélem, bíróság előtt kell majd felelnie a romániai magyarságon elkövetett lélekgyilkosságaiért), s Kántor Lajosnak kellett végül beüzennie, hogy hordják el magukat.

A példa persze nem egyedülálló. A volt Utunk volt főszerkesztőhelyettese, Szilágyi István például „hagyjatok engem békén!" rikkantással csapta le a telefonkagylót, amikor alulírott segítséget és kéziratot ajánlott fel neki december 24-én.

Sorolhatnám még a furcsa eseteket, de egyvalamiben egyetértek Orbán Ferenccel: a számonkérések ideje még nem jött el. Nem. De a pimaszságé is elmúlt már!

Befejezésül közlöm, hogy „Kolozsvári füzetek" címmel lapot alapítottam, s ezt a Nemzeti Megmentési Front Kolozs megyei központján 26. iktatószámmal bejegyezték. Semmiféle anyagi alapom nincs rá. Támogató testületet, intézményt keresek.

Palotás Dezső

★

1. Senki sem állítja, hogy a volt Igazság című lapot nem mi szerkesztettük; december 22-én valamennyi megyei lap „változatlan címmel és impresszummal", valamint „a szokott mocskos szöveggel" jelent meg.

2. Kántor Lajosnak a Szabadság egyetlen számát sem kellett megszerkesztenie, viszont józan bátorsága nagy segítség volt számunkra, amit ezúton is megköszönünk!

3. A régi szerkesztőségi vezetőséget az új lap ideiglenes „válságstábja" szólította fel távozásra, Kántor Lajos tanácsára, s az egész szerkesztőség egyetértésével.

4. Ha nem az elutasított házaló hangján ócsárolja Szilágyi Istvánt és minket, akkor hihetnénk, hogy a pimaszság ideje elmúlt. Így azonban...

5. Lapalapító reklámszöveggel 1990-ben forduljon bizalommal hirdetési szolgálatunkhoz.

Orbán Ferenc

Festina lente?

Még ropogtak a fegyverek, amikor néhány kolozsvári magyar értelmiségi kezdeményező csoportot alakított, tollat ragadott, s felvázolta, milyen feladatok hárulnak ránk az akkor még csak remélt demokratikus sorsváltozásunk után. A forradalmi lendület vezette tollunkat? Lehet. De senki ne vádoljon azzal, hogy „politikai éretlenségről" tettünk tanúbizonyságot, „elsietjük" a dolgokat. Nekünk van okunk sietni. Kolozsvár utcáin a sortűz áldozatai között ott voltak azok is, akiket a diktátor uralma alatt hivatalosan csak „magyar származású románoknak" lehetett nevezni. Csakhogy mi az első véráldozatot nem a főtéren, a Mărăşti téren vagy Monostoron hoztuk. Hanem nem sokkal azután, hogy az akkor még csak diktátorjelölt Kolozsváron, a két egyetem ún. egyesítése (értsd: a Bolyai Egyetem felszámolása) alkalmával szemtelenül a szemünkbe vágta: mit akartok, három arabnak sem fogunk egyetemet működtetni. Pedig, mint később kiderült, az arab terroristákat igencsak kedvelte. Voltak köztünk nemeslelkű férfiak , akik nem bírták ki, hogy saját hazánkban arabként kezeljenek. Ők voltak az első mártirjaink, akik önkezükkel vetettek véget életüknek: Szabédi László, a költő, a tudós, Csendes Zoltán, a Bolyai Egyetem prorektora vagy diákvezető barátom, Tóth Sándor, aki Ion Iliescu mellett a Diákszövetség megteremtésén fáradozott Meg aztán ott voltak annyian mások, a lelki öngyilkosságukat túlélők. Van hát miért sietnünk, hogy bizonyságot tegyünk hamarjában elhantolt bolyaistáink sírja felett: áldozatotok nem volt hiábavaló.

Nincs szándékunkban elszigetelődni egymástól románok, magyarok, mint ahogy állítják rólunk. Ellenkezőleg, egyre szorosabbra akarjuk fűzni a kapcsolatainkat. Ám ennek záloga a legteljesebb jogegyenlőség, ami a személyi kötelékeken túlmenően feltételezi az egyenjogú intézmények közötti együttműködést is.

Szirénhangok arra biztatnak, hogy „ma legalább az újjáéledés útjának nagy részét együtt kell megtennünk". Mi ennek az útnak nem a „nagy részét" akarjuk együtt megtenni, hanem együtt akarunk haladni rajta.

Amikor a forradalmi események kozmikus sebességgel követik egymást, íme , egy cikk, amely figyelmeztet: festina lente — lassan járj. Olvasom, s lámcsak, felette egy másik cikk, alatta aláírás. Kollégámé, aki nem meri leírni, hogy Sándornak hívják, de még azt sem, hogy a Babeş—Bolyai Egyetemen dolgozik. Neki még mindig „Universitatea din Cluj". Haladjunk hát lassan, féljünk, nehogy a román olvasók megsértődjenek, ha nem Alexandrunak tituláljuk magunkat vagy ha leírjuk Bolyai nevét, ha kimondjuk szándékainkat? Szónoki kérdés, hagyjuk, nem szükséges válaszolni rá.

Én inkább jövőt idéző, múltba tekintő nosztalgiával gondolok egykori bolyais éveimre, amikor a két egyetem filozófiai tanszékének közös katedraülésein közel kerültem román barátaimhoz, megismertem egy olyan becsületes kartársat, mint Ion Aluaş, aki a minap bátor volt kimondani: ő előbb ember, s azután román.

Balázs Sándor

Szótól tettig

Bakizik lelkes lendületében az eseményeket egyenes adásban közvetítő tévébemondó, „kedves elvtársakat" mond „állampolgárok, honfitársak" helyett. Helyesbít, szabadkozik, zavartalan mosolyog, s azt hiszem, a néző is ezt teszi. Később egy intézmény dolgozóinak a Nemzeti Megmentési Front Tanácsához intézett, annak Felhívásához való csatlakozásukat kifejező üzenetét mondja-olvassa egy férfi, s a „mindent megteszünk majd" fordulat hallatán dühösen legyint valaki mellettem, hogy „ezt hagyjuk!". Aztán másvalaki olyasmit mond, hogy a szótárban se akar látni bizonyos kifejezéseket, mivelhogy túlontúl gyakran hallotta őket az elmúlt negyedszázad, sőt, negyvenöt év alatt. Bár értem, hogy mit akar mondani, megérteni mégsem tudom indulatait. Mert nem a szavak vétettek a társadalom ellen, hanem azok az emberek, akik megfosztották őket tartalmuktól. Az a szintén a tévében látott, az események fősodrában volt fiatalember, aki azzal nyugtatta a bemondót, hogy „elv-társak" igenis vannak, lehetnek, legfeljebb az „el'társak" kifejezés használóinak alkonyult be, igencsak fején találta a szöget, mert nagyon elegünk volt már a szavak elleni háborúból. Ha valaki nem tudná, hogy miről van szó, lapozza fel az utóbbi évtized nyomtatványait, s figyeljen föl arra, mint tűntek el fokozatosan egyes kifejezések a közéleti nyelvből. Beszéljünk a legnyilvánvalóbbról, arról, hogy „pap", „püspök", „templom", „egyház", „mise", „istentisztelet", egész sor úgymond klerikális kifejezés száműzetett nyelvünkből, de a román, vagy német sajtónyelvből, sőt, irodalmi szövegekből, néha a klasszikusok munkáiból is. Még emlékszünk a plakátra, amelyek a „...úti műemléképületben" tartandó orgonahangversenyre toborozták a közönséget. Vagy idézzünk friss-ebb példát, mikor kihullottak szavaink közül olyanok, mint „műtrágya", a demokrácia „elmélyülése", meg még néhány, amelyekből ugyan nem sajnáltunk éppen mindent, de használatuk tilalma újabb marokravalót morzsolt le amúgyis erodálódott sajtónyelvünkből?! Fölösleges. A szavak sintérei ahhoz a barlanglakóhoz igazodtak, aki annak idején, az emberiség hajnalán tilalmat vetett a fenyegető nagyvad, az elhunyt embertárs, a villám, miegyéb nevére, nehogy azt kimondva magára hozza a bajt. A szómágia azonban semmilyen előjellel sem segített eddig az emberiségen. A szavak tilalma nem szüntette meg a mögöttük rejlő valóságot, más kifejezések imamalom-ismétlése pedig nem teremtett mögéjük anyagi fedezetet. A szó szó maradt, a tett tett, s ha gondos söprűk tisztára seperték nem is olyan régen még akár egy keresztrejtvény hálóját is az olyan kifejezésektől, mint „malaga", „esperes", „Amerika", bár ezektől a véres napoktól kezdve kegyelmezzünk meg szavainknak. Amelyek nem tehetnek arról, hogy egyeseket közülünk méltatlanok, méltatlanul is szájukra vettek. Fogadjuk el őket olyanoknak, amilyenek, hiszen anyanyelvünk, vagy a román nyelv, a német nyelv szavai, az embernek pedig tisztelnie, szeretnie kell szülőit, rokonait, testvéreit.

Pár évvel ezelőtt szigorú szavú törvény tiltotta el olyan megszólítások használatát, mint „uram", „asszonyom", „kisasszony", kaszárnyaszigorral parancsolta ránk m[illegible] a mozgalmi nyelvben szokás megszólítások kötelező alkalmazását. Most hagyjuk végre, hogy szólítson bárki mindannyiunkat, úgy, ahogy neki tetszik, honpolgárnak, úrnak, elvtársnak, testvérnek, a dolgok lényege ugyanis nem ezen múlik. Fontos, hogy egyre gondoljunk, arra, hogy megszólítástól függetlenül embertársunkkal, honfitársunkkal, velünk egyenrangú féllel állunk szemben, hogy nincsenek többé egyenlőbbek az egyenlőknél. A szavak helyét pedig vegyék át a tettek. Nem csupán az elmúlt hetek rombolásait kell újjáépítenünk, de 23 millió ember közös hazáját az altalajtól a légkörig, nem beszélve önmagunkról. Mivel ehhez szómágia meg imamalom nem elegendő, beszéljenek inkább a tettek!

Kovács Nemer[illegible]

Beszélgetés a Kolozsvári Rádióban

Szerdán, a 3-as Számú Matematika-Fizika Líceumban tartott gyűlés után beszól valaki, hogy a Kolozsvári Rádió szépen kér, menjen le valaki közülünk, mesélje el, mi a helyzet ezzel a frissen alakult ifjúsági szervezettel, a MaDISZszal. Le is szaladtunk nagy serényen, kissé tetszelegve (látszólagos) fontosságunkban, hárman. Lázár Kati, jómagam és Magyari Sanyi, mint az alig egy hetes MaDISZ ősrégi, régi és friss tagja. A bejáratnál a rendőrbácsi mosolyog ránk, de csak akkor enged be, amikor már Németh Júlia is ránkmosolygott. Néhány mondatos beszélgetés után már a mikrofon előtt mondogatjuk a zöldfülű legendát a MaDISZ születéséről és céljairól. Be is olvasom a felhívásunkat: szükségszerű egy olyan szervezet indulása, amely magába foglalja lehetőleg az egész romániai magyarságot, hogy keretein belül kialakuljon az ismerkedés, a helyzetfelmérés, az együttműködés, és az így elért cselekvési szabadsághoz az érdekvédelem. Persze sok még a nehézség, de jól esnek a biztató jókívánságok. Felvétel után szóba kerülnek a rádió nehézségei is.

Veszem elölről:

Egy szombati napon (egyszer, öt éve volt, hol nem volt) a délelőtti műsor még bejelentette a délutánit: Asztalos István **Fekete macska** című drámájának hangfelvételét. Hát biza a Fekete macska, egy felülről jövő telefon segítségével elvitte a rádióadást. De akárhová vitte is, az adás visszatalált. Ez év decemberének 22-én, hat óra előtt tíz perccel, íme, hallatott végre magáról. Tanakodunk, hogy akkor most az angyalka, vagy a Jézuska hozta vajon vissza. Tény az, hogy az újraindításhoz mindenki magától jött, s mint hajdani dolgozót, kis ellenőrzés után, be is engedték. Tán még ma is csak az az öt „öreg motoros" tartja a frontot. Hangszalagak nem lévén (az egész fonotékát Jilavára (!) vitték), az első két nap élőben ment az adás, de aztán még előkerült néhány anyátlan szalag innen-onnan és otthonról. Nincs magnó, nincs kazettofon, nincs ember — ezért kellett nekünk lejönni tudósítani. A Rádió épületé a Posta és Távközlés Minisztériumához tartozik, aki fizeti ugyan a számlát, de a személyzetet még nem. Tehát itt az emberek ingyen maszekolnak. Kérdem, hogy akkor nem szólhat senki, hogy itt esetleg jogtalanul működik az egész? Pironkodva hallgatom a jogos választ: az volt jogtalan, hogy itt öt évig senki sem működött. Ha lehet, még jobban megszeretem ezeket az embereket. Visszatérve a konkrétumokra: a 16 óra működési időből hat órá a magyar nyelvű adás. De alig kerül anyag a betöltésére. Nincs fonotéka. Nagyon jól jönne tehát délelőttönként, ha lelkes támogatók benyújtanának jó minőségű hanganyagot magnószalagon vagy kazettán, legyen az beszélgetés vagy beszámoló, vagy lehetőleg erdélyi vonatkozású népzene. Ez talán segítene az utánpótlás kialakulásában, hiszen hajdanán is az egyetemről „nőtt bele" a rádióba az előző generáció. Közben búcsúzkodunk ezektől az (engedtessék meg) drága emberektől, reménykedve, hogy egyre több ember keresi meg rádióján, középhullámon, a 330 métert illetve a 909 kHz-et. Aztán sietünk, hisz vár a MaDISZ rengeteg feladata. Én is sietek, ne késsen tovább ez a beszámoló.

Lokodi András

Másképp gondolkodni!

Harmincöt éves mérnöki tevékenységem több mint harminc évében beruházásokkal foglalkoztam: építőtelep, bányanyitások vezetője, tervező, majd iparvállalatok beruházási szakembere vagyok. A jelentékeny létesítmények megvalósításához való hozzájárulás öröme mellett e tevékenységet árnyként követték az ésszerűtlen követelmények, amelyek nem egyszer gazdasági hátrányokkal jártak, bürokratikus, időrabló rendszabályok, amelyek ellen hiába hadakoztunk süket fülekre találva. E tevékenység ésszerűsítésére vonatkozó javaslataimmal próbálkoztam minisztériumunknál, a CEPECA ismeretbővítő tanfolyamán letett dolgozatomban kifejtettem érveimet, mindenhol igazat adtak nekem, de... a hivatalos, bürokratikus vonallal szemben kevés, amit érvényesíteni lehetett. Próbálkoztam a sajtóban is. Amíg a hiányosságok bírálata nem lett tabu, e kérdésekben támogatott a kolozsvári Igazság munkaközössége, s itt lehetetlen, hogy ne jutna eszembe a viszonylag korán elhunyt Székely Pali, aki nem érte meg az idők várt nagy változását...

E szétágazó tevékenység minden kérdésének alapos elemzéséhez mérnökök, közgazdászok nézeteinek egyeztetésére van szükség, részletes tanulmányokra, de néhány példából bárki megértheti, hogy e tevékenységben a jövő éveiben másképp kell gondolkodni, tenni, s véleményem szerint ez vonatkozik a gazdasági élet egészére.

Kezdjük a kötelező „felsőbb utasításokkal", amelyek semmibe vették a műszaki normákat, műszaki gondolkodást. Amikor a kisbányai dúsítóüzemet építettük, megtiltották hűddaruk, futódaruk szerelését „gazdasági spórlás" címén. Következménye: elképesztő kinlódás a gépi felszerelés javításánál, meghibásodott alkatrészek cseréjénél, hisz több tíz tonnás gépekről van szó, mint az erczúzómalmok. Ilyen viszonylag csekély pénzalapokat igénylő, de nagyon szükséges részek „levágása" a műszaki dokumentációból gyakori jelenség volt, ugyanakkor hatalmas összegeket áldoztak kétes szükségességű és hatékonyságú beruházásokra. A beruházáspolitika e jelenségét szükséges magas szinten elemezni, levonva a hibákból a következtetéseket...

Látszólag a beruházások tervszerűen folytak, de maga a fő szempont már nem ésszerű: a terv teljesítése és túlteljesítése minden áron. Ez sablonná vált, nem véve figyelembe, hogy más szempontokat kell alkalmazni a termelésben, másokat a beruházásban, s a tevékenységet úgy ítélni jónak vagy rossznak, hogy túl-, vagy nem teljesítették a pénzalapok elköltését. A cél nem lehet más: minél kisebb költséggel (tehát nem teljesítve a pénzügyi tervet) ésszerű megoldásokkal minél hatékonyabb létesítményeket valósítani meg. Maga a központilag irányított tervfelbontás, ami ritkán egyezik a kivitelezési grafikonokkal és lényegében beilleszkedési kötelezettség megalapozatlan számokba, aminek a betartása a keresztrejtvényfejtés benyomását keltette bennünk. A kirepét. Ugyancsak felülvizsgálatra szorul, hogy a beruházót vonják felelősségre, ha a beszerzett gépeket az építő-szerelő vállalat nem szereli fel idejében. Teljesen felesleges a terv felbontása dekádra (sőt néha napokra, mint ahogy ezt megkövetelték az RKP XIV. kongresszusát megelőző hónapokban), amikor — bürokráciamentesen — elégséges lenne néhány kulcsmutató kötelezettsége, mint a beruházások megkezdésének és átadásának határideje, s beilleszkedés a (tervezők —építők—beruházók közös megegyezésén alapuló) jóváhagyott pénzalapok felhasználásába. Jelenleg értékes munkaerő pazarlódik szükségtelen számadatok halmozására, logikátlan munkára. Az adott számokba való beilleszkedés kötelezettsége például sokszor olyan logikátlan tervfelbontást jelent – hónapokra vagy dekádokra, hogy egy drágább gépi felszerelést értékileg fel kell darabolni ténylegesen fel nem darabolható részekre.

Szükséges felülvizsgálni a létesítmények, munkálatok költségvetési gyakorlatát is. Egyező értékű, de a beruházó saját erővel végzendő munkálataira kevesebb pénzt adnak, mint arra az esetre, ha azt építő-szerelő vállalat végzi; nem költségvetési értékben fizetik, hanem a tényleges költségek alapján, vagyis, ha takarékosan dolgozik, nem teljesíti a tervet, kevesebb fizetést kap, tehát... Fonákság mutatkozik az amortizációs költségek fizetésében is: egyes esetekben kötelezik, mihelyt felszerelik a gépet, más esetekben, amikor üzemelni kezd, habár minden esetben az utóbbi a logikus. Ha új gépről van szó, fizetik a szerelési munkálatokat, ha meglévő fölösleg, vagy megszűntetett létesítményekből átvett és megfelelő berendezésekről — nem. Eredmény: általában kerülik a még használható gépek átvételét új beruházásokhoz. A szükséges gépeket a beruházó veszi át a szállítótól, s nem az, aki szereli, a vállalkozó, akinek az ügyben érdekelt szakemberei alaposabban megítélhetnék a hiányosságokat...

Gondolom, ennyi példa elégséges megérteni, hogy szükség van a beruházáspolitika felülvizsgálatára, s magának az érvényben lévő törvénynek a módosítására, amely 1980 óta van érvényben , hiányosságai ellenére. Erre csak egy jellemző adat: a törvényben előírt, az azt kiegészítő számos szabályzatot — mint például a munkálatok átadásának a szabályzata — 60 napon belül ki kellett volna dolgozni, de nagy részük még ma sem készült el...

Sok a vitatható a tervek területi felbontása, a statisztikai jelentések, a beruházások-főjavítások összekeverése, a bankszabályok stb. tekintetében; a „beskatulyázottság" felülvizsgálása is sürgető, ami sokszor megmereviti a tevékenységet: a „skatulyákra" felosztott pénzalapokat csak az azokra írt beruházásokra lehet felhasználni, függetlenül attól, hogy az egyik skatulya megtakarításait ésszerűbben lehetne felhasználni egy másik skatulya céljaira, például egy időközben tökéletesített gépi felszerelés árkülönbözetének fedezésére...

A rendellenességek minden árnyalatára egy cikk keretében kitérni nincs lehetőség. A cél az új éra kezdetén: felhívni a figyelmet annak szükségességére, hogy másképp kell gondolkodni, mint ahogyan azt eddig kötelezték — szabadon véleményt nyilvánítani egy ésszerűbb, logikusabb, hatékonyabb tevékenység érdekében társadalmunk életének minden területén, szükséges felülvizsgálni sok betokosodott szabályt, a szakemberekre bízni, ami szakemberek dolga, s nem utolsó sorban véget vetni a kötelezett hazugságoknak. Hinnünk kell abban, hogy egy normálisnak nem mondható, sok tekintetben a félelem-irányította időszakot egy bölcs fogja követni.

Veres József bányamérnök,
Kolozsvári Bányakombinát

Bálint Tibor

Egyszer én is harangoztam

HA LEHUNYOM A SZEMEM és a szülőföldemre gondolok, a külvárosokra és a belvárosi utcákra, a Házsongárdra meg a hóstáti negyedre, az Irisz-telepre és a Csillaghegyre, a Kálváriatemplomra és a Rabok kertjére, gyöngéd képek vonulnak tova előttem, mint tavaszi félálomban, s ilyenkor látom igazán, hogy mi mindenre is emlékszem. Érzem, hogy a leheletem tejszagú, hogy zsenge bordáim szinte ropognak a friss levegőn, és járáshoz alig szoktatott talpam külön-külön csiklandozza valamennyi homokszem, miközben leereszkedem valami homályos patakmederbe, a hatalmas és méregzöld keserűlapik közé, ahonnan hűvös iszapszag csap fel, és egy lila fazék sejlik elő a borzongatóan titokzatos parti bokor alól.

A SZÜLŐFÖLD lebegő teknő a bodzabokrok árnyékolta malomárok vizén, és boldog sejtés, hogy az ismeretlen kanyarok, sötét hidaljak, bolgárkertek paradicsom- és mentaillatú partjai után egyszer kijutok a végtelen kék tengerre.

A szülőföld három szem sárga szilva egy fekete sirkőlapon, és az a gyerekes meggyőződés, hogy miközben a kövön átmelegedett gyümölcsöt majszolom, dédnagyapáim emlékéből táplálkozom, akikhez nőlik a szilvafa gyökere.

A szülőföld egy apró hal, melyet a lezárt malomárok pangó vizéből halásztam ki édesanyám szakadt selyemharisnyájával, hogy aztán kannába téve átnyargaljak vele a városon, mintha meg volnék győződve, hogy a halacska hasában gyémántdarab rejtőzik.

A szülőföld gyertyafényes viskóból kiszüremlő fohász, egy asszony suttogó hangja, aki kilenc keddi böjtöt fogadott csak hogy előkerüljön a sárgafoltos macskája.

A szülőföld édes és érces harangszó, amely az aranyló galuskákat ringatja a vasárnapi húslevesben.

A szülőföld a katonazenekar felfújt képű trombitása, akinek ringatózó lépkedése közben a hátába lehel a nagydobot vonszoló póniló.

A szülőföld az a hely, ahol legtitkosabb és leggyötrőbb vágyam volt, hogy napokig magamban lehessek egy Chifor nevű tulajdonos szódaviztöltő telepén, és kedvre leihassam magam a sasszájú üvegekből felszökő életelixirrel.

A szülőföld óriási pitonka gomba, amelynek tetejéről látni lehet a kék párában derengő várost.

A szülőföld a szőke Szamos, amely egy téboly odott pillanatában úgy rohant alá a Gyalui-havasok felől a városba, hogy a kunyhóban, amelyet elragadott, még félénken pislogott a petróleumlámpa...

A szülőföld az ősi református kollégium, amelynek ablakában sápadtan izzó arccal könyökül Apáczai Csere János.

A szülőföld Mátyás király csizmája, amelybe oly félénk kíváncsisággal pillantottam, akár egy vulkán kráterébe.

A szülőföld nedves tornyok csillogása, eső utáni napsütés, kaporillat, és Brassai Sámuel papirbillentyűzetű zongorájának halk, képzelmi akkordjai.

A szülőföld az a város, ahol egyszer én is harangoztam, a Szent Mihály templom tornyában, a súlyos kötélbe kapaszkodva, miközben a diadaltól kiáltozni, a félelemtől pedig jajgatni szerettem volna. Hiszen néha úgy éreztem, hogy a harang felkap, és kiröppenek a magasban kéklő keskeny ablakon, ahol a galambok közlekednek. A harangozó azonban némán és szigorúan állt mellettem, mintha biztatna: húzzad csak, fiam, húzzad, a te városodnak harangozol estére, és úgy is illenék, hogy minden itt lakó egyszer harangozzék ebben a toronyban!

ÉS AZÓTA számomra a szülőföld halk, de folyamatos harangzúgás, amely a napfényt ringatja és az aranyló galuskákat a vasárnapi húslevesben, és a galambokat lebegteti a magasban és a port Mátyás csizmái körül, és elmélyíti a ráncokat Apáczai arcán, de egy kis mosolyt is megrezzent rajta, és hintáztatja a Szamos szőke hajbait és a hársfák lombját és az emlékeket és az eperszínű fényképeket a falon, nagyapám és nagyanyám arcát. És a szivemet, hogy erősödjék benne a hit: jó volt itt élni ebben a városban, ha olykor a szorongató idő körbefogta is, hogy vádaskodón meggyűlöltesse velünk őt: vajon a kövecket megehetik-e a bennrekedt éhezettek? — nevetett az arcába.

Én azonban leszegtem a fejem és a földre néztem, hogy ne lássam a város zavarát: de nem vágytam el se Párizsba, se Londonba, vagy Rómába, hiszen szülőt nem választhat magának az ember. Ami pedig a többit illeti, tudtam, hogy még a sirköveken is találok két-három szem szilvát, pirosbelű körtét, mert Kolozsvár szeszélyes lakói még a Házsongárdot is teleültették gyümölcsfákkal.

Belvárosi pillanatkép — Vicsai János felvétele

Ezt a verset akkor írtam volt, midőn — a szülők kérvényezése s a minisztériumi egyetértés, igéret ellenére a kolozsvári megyei szervek („hatóság" és tanfelügyelőség) asszimiláló politikájának köszönhetően — a kolozsvári magyar zeneiskolások előtt lezárult az anyanyelvű líceumi továbbtanulás lehetősége. És az utóbbi hetekben, napokban kétszer is elővettem. Először, amikor tudomásomra jutott, hogy az idén a meglévő második tagozat tanulói számára is kötelezővé tették a román nyelvű zeneórát — mint szaktantárgyat —, és a magyar nemzetiségű zenetanárnő „megsúgta" (a gyerekeknek is), *hogy nem mer hangosan megszólalni órán, nehogy az igazgató az ajtón kívül hallgatózzék, erre volt már eset, amiből neki baja lehet. Másodszor a napokban vettem elő — ezúttal már megfoghatóbbnak, emberibbnek érezvén a verscímben leírt jövendőt; ám a közlés „ingerét" némi bosszúság és szorongás váltotta ki belőlem, mert éppen a nagyváradi Fáklya lap új időket, reményeket bemutató példányát magasba emelő tévé-bemondó szájából kellett hallanom a sajnálatos félreforditást (a jelenségre a Szabadság első lapszámában Kántor Lajos is utalt), miszerint a „magyar eredetű románok" („români de origine maghiară") is... hasonlóképpen román testvéreikhez, stb. ... S a kísérő megjegyzéstől még jobban megütköztem: „ahogy mi szoktuk mondani" — hangzott a közismert bemondó szájából. Számunkra ez a „mi szoktuk" a letűnt diktátor megalázó, fából-vaskarika-politikáját jelentette. S a véreskezű (vagy szájú) személy letűntével szeretnők, hogyha a szelleme is eltűnnék végre. Az olajozott szófordulatok ismétlése érzésünk — érzékenységünk — szerint nem csupán beidegződés kérdése.*

Ezek után jöjjön a cenzúra által elmarasztalt vers. „A száj legyen nyitott!" — mondta egy magyar ajkú (vagy inkább csak eredetű?) elvtárs, miután elolvasta.

Lászlóffy Csaba

Jövendő jelenlét

(kíséret fiam zongorafutamaihoz)

„Hogyha eljön a csend,
teremjen hozzá nyelv is közös."
(Hölderlin)

Egész élet adatott a születéssel
nektek is mint mindenkinek
tudják a kívülállók mégis gőgösek

jelzés járókelőknek autóknak
valahol még a nyelv is ragoz jelez
fel-feltűnik egy ? egy !
áldás átok helyett

félbemaradt lépések félbemaradt
iskolák félbe-
maradt

ami a belső tájban nincs jelen
a szó nem jelzi a baleseteket

A lélek kifordítása

Mi jön az égszínkék után
jaj a zavaros szürkeség mikor
a hazavásznak sincs már története
zsugorodó tisztás apadó víz
behúzott könnyes láthatár bezúzott
könyvek elhagyott csigaház
koplalás alól feloldozó nézőpont
keletről már a Napot se várd
a várszellem vérebbé változik
kiáltozása szívedben csak szúrágás
zik-zik

inkább a csukott száj
a gyalázattól óvott gondolat
tartsd vissza végső tévedésed
mint lélegzetedet a víz alatt

akkor is tudnod kell ki vagy
ha mondják nem te vagy

csak a másik ne légy soha

1985. VIII. 11.

Művelt nép vagyunk

Minek hangoztatni a címben foglalt állítást? Ki kételkedik ebben? Elvégre sok évszázadra (vagy éppen évezredre) visszatekintő művelődési intézményeink vannak. A történészek a megmondhatói, hogy első egyházi intézményeink, például a csanádi, váradhegyfoki, fehérvári, kolozsmonostori egyúttal a kultúra hajlékai is voltak. A püspökségek, kolostorok, apátságok iskolákat létesítettek, tékákba gyűjtötték a könyveket, levéltárakba az okmányokat, másolták a kódexeket. Már a XI. században. És tovább, a történelem mostoha viharai közepette is. Jó példa erre az enyedi kollégium. A nagyközönség annyit tud, hogy Bethlen Gábor költöztette Enyedre, miután a török—tatár hordák lerombolták Gyulafehérvárt, az eredeti székhelyt. Az újabb kutatások azonban rámutattak, hogy az intézet őse már századokon át annak előtte működött (a püspökség mellett), valószínűleg káptalani iskolaként. Méltán mondotta Márton Áron római-katolikus püspök fél évszázaddal ezelőtt amikor azt ajánlották, hogy településjön át Kolozsvárra: — Nem hagyok ott ezer éves szentistváni létesítményt.

A gazdag erdélyi „valóságirodalom" is nagy múltra tekint vissza: az elsőt a tatárjárás után írta a XIII. század derekán Rogerius váradi püspök, akinek sikerült megszöknie a tatárok rabszolga-hajtásából. És hogy föllendítette itt a kultúrát a reformáció! Sok évvel ezelőtt, amikor a magyar könyvnyomtatás félezer éves fennállását ünnepelte, a budapesti jubileumi kiállításon örömmel láttam, hogy az ősnyomtatványoknak nagy hányada Erdelyből került ki, főleg a Heltai Gáspár nyomdájából. Emlékeztessünk arra is, hogy az ország legrégibb egyetemét, a kolozsvárit, Báthori István több mint négy évszázaddal ezelőtt alapította, a hajdani unitárius kollégium (ma Brassai Sámuel Középiskola) pedig ennél is régebben, 432 évvel ezelőtt jött létre. És kétszáz éves az anyanyelvű színjátszásunk.

De miért teszem szóvá mindezt? Sokunkban — akik úgy döntöttünk, hogy mindenáron itt maradunk — az utóbbi években egyesek távozása láttán, fölmerült a szorongató kérdés: mi lesz ennek a következménye? Különösen az értelmiségiek futása keltett aggodalmat, hiszen láttuk, minden magyar nyelvű tanár távozása nyomán egy-egy katedrát vesztettünk. A színházainknál is rosszul alakult a helyzet. A kolozsvári magyar társulatnak fénykorában ötvennégy-ötvenöt (vagy még több) művésztagja volt. Napjainkra alig 18—20 maradt. Egyharmada! Mindezek láttán egyesek arra a következtetésre jutottak: nem szükséges, hogy a Conducator szüntesse meg maradék intézményeinket, megszünnek azok maguktól is, ha a menekülés így tart tovább, mások pedig — különösen az utóbbi hónapokban — föltették a kérdést: mi lesz, ha végül is megdől a diktatúra, s újra kiépíthetjük művelődési intézményeink hálózatát? Marad-e elég képzett, művelt emberünk, aki visszaálljon azokra az őrhelyekre, ahonnan elüldözött a diktatúra bennünket? Vagy ahonnan a gyávák megfutamodtak? A legborúlátóbbak levonták a következtetést: nem. Mert a mérnökök, orvosok, közgazdászok, geológusok, tanárok, jogászok, papok, technikusok tízezrei távoztak el, s itt maradt a nép, úgymond fej nélkül. A diktatúra soviniszta politikája elérte a célját: nem vagyunk már művelt nép. Az „öntudatlan tömeget" könnyű (félre)vezetni, majd pedig (végső célként) beolvasztani.

Nem így van testvéreim, nem így van! De az én érveim előtt hadd idézzek egy kompetensebb embert, Toró Tibor temesvári egyetemi tanárt, a kiváló fizikust, akivel minderről — alig tíz nappal ezelőtt — a Korunk szerkesztőségében beszélgettünk. Arra emlékeztetett, hogy csupán a temesvári főiskolákon ebben a tanévben is kb. ezer magyar diák tanul, s ez annál inkább értékelendő, hiszen sok éve már fölvételizni sem lehet anyanyelven. Ennek ellenére drága gyermekeink állják a sarat. És biztosítják értelmiségi utánpótlásunkat.

A távozókhoz visszatérve: hiányuk nagy veszteség. De nem pótolhatatlan. Noha sok értékes ember van köztük — nem a legjobbak hagytak itt bennünket. S még kevésbé azok, akik az anyanyelvi kultúra szolgálásáért sokat tettek — habár egyesek (itt is árnyalnunk kell) a maguk helyén derekasan teljesítették a feladatukat, de csak addig, amíg ez hasznukra vált, jól kamatozott. Az értelmiség színe-java — merem állítani — itthon maradt. S ha kitették az egyetemről, munkát vállalt laboratóriumban, könyvtárban, ha nem maradhatott meg a műegyetemen, gyárban, munkatelepen dolgozott tovább, ha elvették a katedráját a városi középiskolában, vállalta az ingázást és a falun való tanítást, ha nem kapott orvosi állást Erdélyben, elment Moldvába, színészeink pedig majdnem a múltszázadi vándorkomédiások sorsára jutottak, állandóan járják a vidéket, éjszakáik felét a rozzant autóbuszokban, fűtetlen vonatokban töltik, állandóan viszik a távoli kisvárosokba, falvakba is a kultúrát, s ezt teszik a lelkipásztorok is, akik közül sokan — főleg a szórvány vidékeken — tucatnyi kis hitközség lelki gondozását vállalják, kiszállás révén, akárcsak őseik, a prédikátorok, misszionáriusok.

Súly alatt nő a pálma — vonatkoztatta Ligeti a két világháború közt a kisebbségi magyarságra a közmondást —, s ismétlésként állíthatjuk, hogy ez az értelmiség a megpróbáltatások közepette megedződött, megmérettetett és súlyosnak (ha úgy tetszik igaznak) találtatott. Képes arra, hogy bármikor, bárhova oda álljon és teljesítse hivatását.

Még néhány szót az „öntudatlan tömegről". A színházak állami támogatása napjainkban minimálisra csökkent, s ezt ellensúlyozandó a munkásokra, katonákra, diákokra állandóan „rásóták" a jegyeket. De — tudni kell! — a mi közönségünk megértette, hogy létkérdésről van szó s hűségesen látogatja az előadásokat. Nagyjából ez mondható a sajtó, a kiállítások, a szabadegyetemi előadások, a könyvkiadás s más művelődési tevékenység támogatásáról is. Ez a közönség nem öntudatlan, ez a közönség művelt, szomjúhozza és pártolja a kultúrát. Most — a népfölkelés győzelme után — főleg rajtunk múlik, hogy milyen művelődési életet teremtünk számára.

Herédi Gusztáv

SZEREPLŐK: A konferanszié; Kovács úr; Elvtárs a sötétből.

Konferanszié:

(Bejön): Jó napot kívánok. Színházunk nevében szeretettel köszönti önöket a Konferanszié. Szórakozzanak jól, erezzék jól magukat. Hogy előadásunk ne csak felszínesen nevettető, hanem magvas gondolatokat is tartalmazó szórakoztató-nevelő két és fél óra legyen, vendéget hívtunk. Kovács úr, vendégünk, barátunk, akit meghívtunk, kitaláltunk az önök számára, a színházi falujság széles látókörű írója, olvasója egyszemélyben. Kovács úr kísérletező elme. Feltalálója számos közérdekű dolognak. De erről talán nyilatkozzon ő maga.

Kovács:

Igen. Az egyik ötletem: a Szamos-parti lóhere és a Sétatéri fagyöngy keresztezését próbáltam megoldani. Ezzel elvi síkon a mező és az erdő közti évezredes különbséget akartam felszámolni. (Gesztus, int, hogy sikerült az erdőt a mező szintjére redukálni): Több évig keményen kísérleteztem.

Konferanszié:

És a kísérlet eredménye?

Kovács:

A több éves kísérlet eredménye, büszkén és bátran elmondhatom: Lófa.

Konferanszié:

Na de Kovács úr, ilyen kifejezések?

Kovács:

Lófa, mondom. A lóhere és fagyöngy szavak kezdetének összevonásából kaptuk az új termék nevét. A termék nem a mezőn gyarapodott, ahogy mi reméltük, hanem a fák tetején kunkorodott. Probléma volt a betakarítás, a magasság miatt, de megoldottuk a kérdést.

Konferanszié:

Hogyan?

Kovács:

A betakarítást nem szokványos formában oldottuk meg, tekintettel a diákság téli szünidejére, hanem egészen eredeti módon. Az állatkertből zsiráfokat hozattunk.

Konferanszié:

Kitűnő ötlet, de ha a zsiráfok esetleg fogyasztottak az értékes takarmányból, hogyan védekeztek az ellen?

Kovács:

Sehogy. Számolva az objektív nehézségekkel a zsiráfok farka alá zsákot kötöttünk, az így nyert anyagot a szalámigyártás, az élelmiszeripar feljavításánál alkalmaztuk.

Konferanszié:

Keresett cikk lett az új termék, az a Ló...

Kovács:

Volt idő, mikor boltjaink pultján egyeduralmat vívott ki magának a Lófa.

Elvtárs:

(A nézőtérről felszólal az eddig nagyokat nevető megyei elvtárs): Kovács úr nézze, én értem, hogy maga mit akar mondani, hogy ugye az üzletekben nem nagyon van áru.

Kovács:

Van, csak az az áru Lófa.

Elvtárs:

Hagyja, ez így nem megy. Nem lehet. Na, értik?

Kovács:

Hát, ha nem lehet, nem lehet. De volt egy kísérletem, ami nem sikerült, arról lehet beszélni?

Konferanszié:

Tessék.

Kovács:

Újításom a tánciskolában.

Konferanszié:

Ön volt tánciskolában?

Kovács:

Igen, évekig.

Konferanszié:

Természetesen, mint szőlőtáncos ugye?

Kovács:

Nem. Mint kazánfűtő. Ott újítottam.

Konferanszié:

A fűtésnél újított?

Kovács:

Aki a fűtésnél újított, az nem én voltam. Én a táncban újítottam. Feltaláltam a zene nélküli táncot. Egyrészt olcsóbb, másrészt — a zene csak zavarja az embert... Nekem ne zenéljenek elő semmit. Független táncot akarok. A zene ne szóljon bele. Senki ne szóljon bele! (Ideges)

Konferanszié:

Megbocsássa Kovács úr, de ez a találmány hülyeség.

Kovács:

Na látja? És mégsem fogadták el.

Elvtárs:

Ez sem megy Kovács úr.

Kovács:

Ha nem megy, nem megy. Az megy az Időgéppel?

Elvtárs:

Halljuk.

Jancsó Miklós

A kabaré elmarad

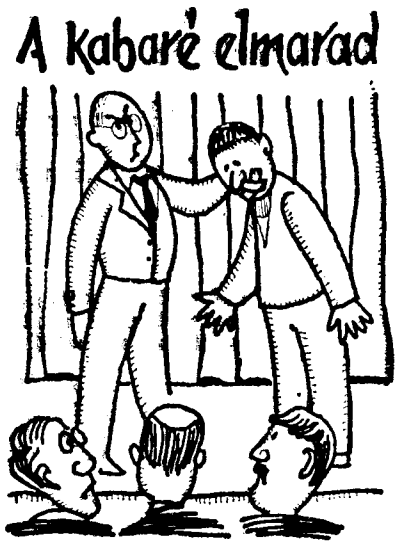

Horváth Gyöngyvér rajzai

Kovács:

Az Időgép... én találtam ki. Álomgép, úgy is hívják. El lehet vele repülni innen messzire, a múltba vagy jövőbe. Elemmel működik.

Elvtárs:

Az elemet hagyjuk, arról nem lehet beszélni.

Kovács:

Miért nem lehet az elemről beszélni?

Elvtárs:

Mert nincs.

Kovács:

És ha nincs, nem lehet beszélni róla? Úgy tudom, arról nem lehet beszélni, ami van.

Elvtárs:

Arról sem lehet beszélni. Jobb, ha semmiről sem beszél.

Kovács:

Ha csak a semmiről szabad beszélni, elmondom a házasságom történetét.

Elvtárs:

Csak mellőzze a pikáns részleteket.

Kovács:

Ugyan, hol hallott maga egy házasságban úgymond pikáns részletet.

Konferanszié:

Akkor minek meséli, ha semmi pikáns dolog nincs benne.

Kovács:

Hát, mert valamiről azért csak kell beszélni, ha már meghívtak. Elmondom esetemet a strandon. Fejest ugrok a bazinba, a strandvezetőség rögtön megbüntet, pedig amikor ugrottam, nem is volt víz a bazinban. Szocialista építésünk eme csekély hiányossága...

Elvtárs:

Ezt hagyjuk. Szocialista építésünknek nincs csekély hiányossága.

Kovács:

De van.

Elvtárs:

De nincs.

Kovács:

Jó, értem. De a bazin lyukas volt, elfolyt a víz, egyszóval az egész nyavalya léket kapott.

Elvtárs:

A szocializmus kapott léket?

Kovács:

(Majdnem sírva): A bazin kapott léket.

Elvtárs:

Nézze Kovács úr, a bazin a szocializmusé, ha az lyukas, lyukas a szocializmus. De a szocializmus mint tudjuk, nem lyukas. Úgy látszik, maga csak ilyen vérlázító dolgokról tud beszélni, hogy késnek a buszok, felhős az ég stb. Ha én magát színpadra engedem, abból nekem nagy bajom lesz. Kovács úr, öleljen meg, csókoljon meg és menjen a fenébe. És várja a jobb időket. (Kovács szomorúan elmegy, mert nem bízik a jobb idők eljövetelében. Az elvtárs a Kultúrától szintén elmegy.)

Konferanszié:

(Hosszas szünet után): Kedves nézőink, örömmel jelentem be, a történelem elhozta a jobb időket, de közben telt az idő, és én nem tudtam előkeríteni Kovács urat. Na meg aztán kit érdekel ma már az, ami Kovács urat annakidején foglakoztatta: a rossz ellátás, az álomba menekítő gép, és sorolhatnám. Így hát ma esti kabaréink elmarad. Elmarad a kabaré 1989—90, mert Kovács úr, ahelyett, hogy áthangolta volna lojálissá mondandóját, szomorúan hazament, tovább kísérletezni. A kabaré tehát elmaradt, de a történelem kárpótolja önöket. Ne bánják hát ezt az estét. Több és jobb estével kárpótoljuk önöket. Kovács úrral együtt búcsúzik önöktől és boldog új évet kíván önöknek a Konferanszié.

Tar Károly

TEGNAPI HOLNI

A nagy humanista

A diktátor összes műveit írja palotájában. Dolgozószobájának golyóálló üvegajtaja arasznyi résre nyitva. Egyszercsak gurgulázó nevetést sodor be valahonnan a zabolátlan tavaszi szellő. A diktátor felkapja fejét, dühösen lecsapja az aranyasztalra az aranybetűket gömbölyítő aranytollat, felpattan, átsiet a perzsaszőnyeggel borított tornatermen, kilép a páncélozott erkélyre, bátran leszalad a vörös márványlépcsőn, átvág a füvészkerten és a zenélő kút mellett, árkon-bokron át, a rozsdamentes acélból készült szögesdrótkerítésig gázol.

A csengő nevetés a szögesdróton túl emelt gránitfal mögül jön.

A diktátor, mivel apró termetű, előkeresi a kétágú kerti létrát, könnyedén felszalad a tetejébe, és letekint.

Mit lát?

Egy népesebb családra való gyerekcsapat hancúrozik a fal tövében.

Nézi, nézegeti egy darabig a gyerekek játszadozását a diktátor és elérzékenyedve saját örömtelen gyermekkora jut az eszébe. Aztán legyőzi gyöngeségét.

Gyerekek, parancsolja égnek emelt mutatóujjal, menjetek a fenébe!

Le is lőhetné őket.

Közéleti hírek

● A külügyminiszter ma nem vacsorázik. A Felsőgyepűrágó Távirati Iroda a hírt egyelőre még nem erősítette meg.

● Pistike vacsorán vett részt. Jelen voltak apukája, anyukája, szülői minőségükben, és a Pistike húga testvéri minőségében. Pistike apukája pohárköszöntőjében többek között a következőket mondotta: „Na hogy ityeg-a fityeg?" Pistike csuporköszöntőjében kifejezte megelégedését, és közölte ohaját, miszerint a továbbiakban is kordiális légkörben zajló gyümölcsöző véleménycserén igényt tart még félcsupor kakaóra. A tárgyalások vacsora után is folytatódtak.

● Kerekes Károly szállítási minisztériumi főosztályvezetőt érdemei elismerése mellett nem tüntették ki, nem mentették fel. Más beosztást nem kap.

● Szellőt, Kocsis Mihály fuvaros deresét azonnali hatállyal magasabb munkakörbe helyezték, mivel a tegnap reggeli sóderszállítás alkalmával, eddig ismeretlen meggondolásból, kidőlt mellőle Vidám, Kocsis Mihály sárga kancája. Szellő főigavonói beiktatása a tegnap délelőtt folyamán megtörtént. Vidám megnyúzatásáról később intézkednek.

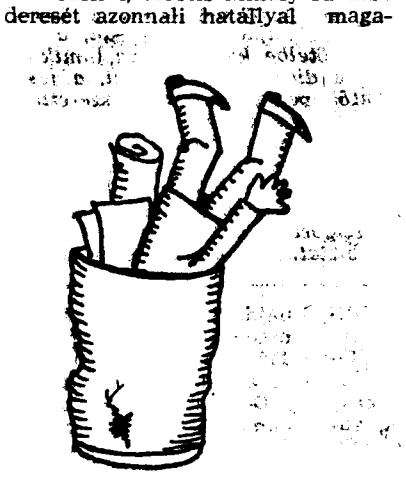

● A fokfüdi törpék császára a jövő hónap második dekádjában hazánkba látogat. Nem hívta senki.

● Piroska a holnap reggeli utolsó autóbusszal indul látogatásra nagymamájához a Kiserdei tanyára. Mint tudjuk, Piroskát rokoni szálak kötik vagy fűzik az erdei öreglányhoz, aki csak egy a lány két nagymamája közül. A látogatás máris nagy érdeklődést váltott ki hetedhétországban és a farkasok között.

● Ma újra összegyűlnek Földkerekségen Micu Joan, Little John, Malinkov Ivan Ivanovics, Klein Johann, Petit Jean, Poco Juan, Piccolo Giovanni, Mic Ion (volt Stein), Kicsi Jancsi (volt Ricsi), Kis János, Malgranda Johano és sok más kisember. Összejövetelük célja, hogy ne legyenek szanaszét, hanem együtt, ha ez egyáltalán lehetséges, de ha nem, akkor is elhordják zsebkendőjük négysarkában azt a hegyet. Többen közülük már most az egész földgömböt gondolják.

Fix menü

Szedjünk néhány foglyot. Kenjünk rájuk valamennyit az élet különféle piszkából. Pároljuk másfélhónapig lerben. Vegyük ki, öntsünk nyakukba valamiféle hangzatos szószt. Ha kemények, adjunk hozzá kilátástalanságot, pici halálfélelmet, némi kínokat. Gyöngéd pofozgatással semmire sem megyünk. Miután megtörtek, rakjunk rájuk szigorú ítéletet. Dugjuk bányába, távoli lakatlan helyekre drótkerítés mögé. Feledkezzünk el róluk néhány évig. Aztán hirtelen engedjük őket szabadon. Nem fognak elszaladni. Tálaljuk tetszés szerint bűnbocsánattal vagy bűntelenséggel, amely kitudódott. Dolgozni fognak és nem csipognak. Puhák lesznek és porhanyósak. Utána bort szoktak prédikálni, de csakis vizet szabad inni.

Mindent a maga idejében

A szépkiskenyerűszentmártoni termelőszövetkezet tagjai Anyák Napján feliratos táblákkal voltak a helybeli óvodások ünnepségére. János bácsi jobb híján régi időtől kopott táblával masírozott. De azért a táblán még olvasható volt a felirat!

A FÖLD AZÉ, AKI MEGMŰVELI!

Az óvodások az ünnepség fénypontjaként elénekelték az Édesanyám is volt nékem kezdetű dalt. Többen sírtak.

János bácsi kilencvenhét éves édesanyja nem tűrhette sokáig a tömeges ellágvulást. Pipája mellől rászólt a falubeliekre:

— Maguk mit mind izélnek itten!

A tervezett fáklyásmenet így aztán egyelőre elmaradt.

Tibori Szobó Zoltán

Boldog demokráciát!

A demokrácia legelején a párttitkár kihajolt az ablakon, és odakiáltotta az öklüket rázó tüntetőknek: Le a kommunizmussal! Majd a telefonhoz sietett, és kiadta feleségének a parancsot: — Vedd elő a keresztes nyakláncodat, ha innen élve kijutok, elmegyünk az éjféli misére!...

Itt állunk derékig (?) bizonytalanságban: él-e még a jó öreg szocializmus minálunk? Vagy tényleg eljött a demokrácia? Hogylétéről újságunk mindenféle híreket terjeszt. Megírtuk, hogy vége, kimúlt, méltó helyére, a szemétdombra került, hogy rosszhírű apostolai pórul jártak. Kaptafa Miki beleharapott abba a fűbe, amelyet valamennyiünknek többször melegen ajánlott, s úgy tűnik, hogy azt semmiből sem kimaradó neje, a tudós szép Helén is megkóstolta. Így sikerülhetett neki urát ez alkalommal is elkísérnie. Sírjukra, állítólag, körtét termő jegenyéket fognak ültetni. Társaik pedig utolsó

biztosítótűik eladásából tengetik életüket.

A bukaresti tévében a Szabad Európa szerkesztője Kommunizmussal avagy nélküle? címmel tart előadást, amelyben a komcsi kádereket helyezendő bizalomra szólítja fel a lakosságot, a belügyminiszter a szekut kritizálja, s az útlevél-osztályon bontják a siratófalat, amelyhez zarándokokként évente legalább egyszer minden becsületes ember ellátogatott.

Eziddőtájt a szerkesztőségben is megalakult az Ideiglenes Mentegetőzési Bizottság, persze a legdemokratikusabb viták következtében:

— Legyen vége a széthúzásnak! — javasolta programszerűen K. — Az új szerkesztőségnek egységesnek kell lennie, összetartónak! Türhetetlen állapot — tette hozzá nagy forradalmárokra emlékeztető hévvel —, hogy a mezőgazdasági rovatnál kisüstit, az iparinál sört s a pártéletnél whiskyt igyanak. Vagy iszik mindenki vodkát, vagy áttérünk kollektive a szilvapálinkára!

Abból kiindulva, hogy K. ritkán szól, de akkor nagy igazságokat mond, javaslatát a tagok nagy többséggel támogatták Forradalmi helyzet alakult ki. O., szívére kivetkozva elfogadta a főszerkesztést, miután a gazdasági és a belpolitikai helyzet szakértője, P., megnyugtatta: magasabbra úgysem igen fogunk menni, tehát kibírja. L. lett a helyettese, köz- és magánkívánatra, mert a zárójel-használat és az összetett mondat legújabb szabályait csupán ő ismeri. Támogatásképpen M. kiemelte forrófejűségét is, haveri alapon.

F. nem megy nyugdíjba, mert akkor kénytelen lenne külföldre kirándulni, és nem szeret az anyósának írni, márpedig onnan illene az öreglányról is megemlékezni. Z.-nek le kell majd szállnia a Csendes-óceán mélyére, a Mariana-árokba, hogy megkeresse a korszerűsítési tervek következtében elért tudományos szinvonalat, amely — állítólag — oda rejtőzködött az öntudat kíséretében, míg Gy. és R. továbbra is a családias hangulatot hivatottak biztosítani.

— Nincs ok a nyugtalanságra! — jelentette ki a főszerkesztő — Csupán azok fognak állás nélkül maradni, akik nem tudnak írni.

Ebben a pillanatban kitört a pánik.

Megjött a demokrácia! Boldog új esztendőt!

A Szabadság sportja — a sport szabadsága

I.

Men sana in corpore sano — ép testben, ép lélek... — hirdették az ókori rómaiak. Hogy nevelődjék edzett, erős fiatalság a testgyakorlás által, s gyarapodjék olyan erényekkel, amelyek a szellem fejlődését is szolgálják.

Ennek a jelmondatnak a jegyében nyújtottak egymásnak nemcsak a barátság, hanem a sokévszázados egymás mellett élés szülte testvériség jegyében jobbot az első világháborút követő esztendőkben Európának ezen a táján új, közös hazába került fiatalok. Munkás-, diák-, cserkész- és megannyi más -egyesület, -klub fiai és leányai álltak egymás mellé — nem felsőbb akaratból megkövetelt parancsszóra, hanem az értelem, érzelem, jóérzés szavára. Hogy valóban ép testben ép lelkű ifjú nemzedék, a közös hazát készséggel, odaadással, szeretettel építő korosztályok nőjenek fel közülük.

Tették ezt akkor is, amikor nem minden feltétel volt adott a szabad, önfeledt, zavartalan sportoláshoz. De minden nehézséget leküzdött egymás megbecsülése, az a tudat, hogy egy ugyanazon közösséghez tartoznak.

Hogy csak helyi, kolozsvári példáknál maradjunk. Emlékezzünk — a teljesség igénye nélkül — olyan munkás- és társadalmi klubokra, egyesületekre, mint a **KAC, Dermata, KKASE, KMSC, Haggibbor, Viktória, Kolping, UEC**, a sokáig más célok érdekébe is állított, de végre mégiscsak a tanulóifjúságot nőritő **U, CFR, Minerva** és mások. Lehet, hogy a mai fiataloknak mindezek a nevek nem mondanak sokat. De a talán még nem is annyira idősebbek szívét melegség önti el, amikor a hajdani piros-fehér, kék-sárga, zöld-fehér vagy piros-fekete színű mezben pályára lépő sportolókra netalán egykori önmagukra gondolnak.

Az volt az az időszak, amikor az ország színeinek képviseletében, a szó legszorosabb értelmében nemzetiségre való tekintet nélkül alkottak közös csapatot. Válogatottat, klubegyüttest és egyesületi gárdát egyaránt. Olyan közösséget, amelyik egymáshoz közelállónak, vagy még inkább: egymásénak érezte magát.

És alkothatták nyugodtan, mert — néhány elszigetelt esettől eltekintve — edzőik, szakvezetőik is arra törekedtek, hogy az egész ifjúság minél jobban szerepeljen. Ez volt az a korszak, amikor Románia labdarúgó-válogatottja első hivatalos mérkőzésére 1922. június 8-án még ilyen összeállításban futott ki a belgrádi stadionba (ahol mellesleg 2:1-re legyőzte a vendéglátó jugoszlávokat):

Ritter Jóska — Szilágyi, dr. Hirsch Elemér (a drága emlékű kolozsvári haggibborista Csöves, a későbbi HSK jeles edzője, akinek '50-es évek eleji tanítványai — **Szoboszlay, Székely Zsozsó, Pipás, Vărzaru I és II, Mészáros, Buss, Fülöp Toncsi, Szász Böki, Dobay, Motronea, Copil III** és társaik, a klub feloszlatásáig behozhatatlan előnnyel vezették a másodosztályú Északi-csoportot) — **Jakobi, Honigsberg, Zimmermann — Guga** (az U-ból), **Frech, Schiller, Rónay** (az egykori bajnok NAC későbbi mestere), **Auer-Avar.** Kik voltak ezek a ma már javarészt csak az emlékezetben élő fiúk? Magyarok, románok, németek, zsidók. Erdélyiek és bánságiak — romániaiak.

Mint ahogy hasonlóképpen jó barátként, testvérként küzdöttek az ország színeiért a későbbiekben olyan utódaik, mint a legendás hírű **Táncos Miska, Sepsy András** (akinek hasonló nevű fiát, a sokszoros tízpróba-bajnok atlétát azért zárták ki a válogatottból, mert tiltakozott az ellen, hogy nevét következetesen Sepcinek írta a sportújság), **Barátky Gyula, Bodola Gyula, Pecsovszky-Perényi József** a **Wetzer-testvérek, Kovács I Miklós, Stiebinger-Barna János, Dobay István, Váczi György,** a temesvári **Bürger, Reuter** és **Ritter,** és sokan mások, derék kollegáik, **Mumis, Bogdan, Bazil Marian, Valentin Stănescu, Apolzan** és társaik oldalán. (Folytatjuk)

László Ferenc

Tejelőfizetők figyelmébe!

Az Alimentara Vállalat értesíti a tejelőfizetőket, hogy januárban az előfizetett tejet hannadikai kezdettel szállítják házhoz.

(727)

apróhirdetés

Vérnyomáscsökkentő és pulzus-stabilizátor kínai karóra eladó. Telefon: 3-45-69. (68)

Megrendült és fájó szívvel tudatjuk, hogy az önfeláldozó édesanya, testvér, anyós, imádott nagymama, anyatárs, sógornő és jó rokon,

ÖZV. SZABÓ MIHÁLYNÉ DURUGY JULIANNA,

életének 77., özvegységének 14. évében, elhunyt. Temetése január 4-én, délben 12 órakor a Házsongárdi temető nagykápolnájából. A GYÁSZOLÓ CSALÁD. (52)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett apa, nagytata, dédapa após, apatárs,

ID. KONCZ MIHÁLY,

1989. december 29-én, 83 éves korában elhunyt. Temetése ma, december 31-én 14 órakor a családi háztól (Bacsi út 10 szám) a Kardosi temetőbe, a katolikus szertartás szerint. BÁNATOS CSALÁDJA. (70)

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya,

STAN ROZÁLIA (GYÖNGYI)

1989. december 29-én, tragikus körülmények között elhunyt. Drága halottunkat 1990. január 3-án, 12 órakor helyezzük örök nyugalomra a Házsongárdi temetőben. BÁNATOS FÉRJE ÉS FIAI: LACI ÉS BANDI.

Megrendülve vettük tudomásul kollegánk, STAN LACI szeretett feleségének tragikus halálát. Ezúton fejezzük ki részvétünket a gyászoló családnak. KOLLEGÁI A PROTOTIPUS MŰHELYBŐL.

Fájó szívvel, könnyes szemmel emlékezünk a legszomorúbb napra, december 31-re, amikor húsz éve, hogy eltávozott közülünk a drága gyermek, testvér, édesanya, sógornő

SERESTÉLY MAGDOLNA.

Nincs földi élet végtelen, sem szomorúság könnytelen. Drága emlékét szívünkben hordozzuk egy életen át. BÁNATOS SZULEI, TESTVÉRE ÉS SÓGORNŐJE. (73)

Őszinte részvétünket fejezzük ki STAN LÁSZLÓNAK és fiainak, a szeretett feleség és édesanya elhunyta miatti fájdalmukban. A PADIŞ UTCA 2-ES SZÁMÚ TÖMBHÁZ LAKÓKÖZÖSSÉGE. (50)

Tíz éve siratom drága, szeretett bátyámat,

ÚJVÁRI ELEMÉRT.

HUGA, BERTUS. (22508)

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk

ID. ÚJVÁRI ELEMÉRRE,

halálának tizedik évfordulóján. Drága emléke örökké velünk marad. (55)

Fájó szívvel és könnyes szemmel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, december 31-re, amikor húsz éve, búcsúszó nélkül eltávozott közülünk drága jó édesanyám,

SERESTÉLY MAGDOLNA,

akinek dolgos keze érettünk munkálkodott, szeretete, jó tanácsai egyre jobban hiányoznak. Drága emléke legyen áldott, nyugalma csendes. Őt soha el nem felejtő, örökké sirató FIA, ATTILA ÉS NEJE. (73/A)

Drága halottunk,

SZILÁGYI ISTVÁN (SZUL. MISKE)

Csomafájáról ezelőtt egy évvel hunyt el tragikus körülmények között Magyarországon. Soha el nem múló fájdalommal őrizzük emlékét szívünkben. ÉDESANYJA, TESTVÉREI CSALÁDJUKKAL, KÖZELI ÉS TÁVOLI ROKONAI. (12)

Szemerű szívvel emlékezünk édesapánkra,

SZABÓ MIHÁLYRA,

halálának első évfordulóján. BÁNATOS FIA, LÁNYA, MENYE, VEJE, UNOKÁI, ÁGI ÉS ANDREA. (78)

Tragikus halálának második évfordulóján kegyelettel emlékezünk

LÁNINER LÁSZLÓ

fiatal lelkészünkre. SZULEI ÉS A HÍVEK. (22709)

Az orvosi és sürgősségi ellátás

1989. december 31-én, 1990 január 1-én és 2-án:

FELNŐTTEKNEK:

— sürgősségi mentőügyelet — állandó jelleggel, telefon: 061.

KEZELÉS LAKÓNEGYEDI ORVOSI RENDELŐKBEN: 8—18 óra között,

— Monostor negyed, Izlazului utca 18,
— Hajnal negyed, Pasteur utca 56,
— Mărăşti negyed, Dîmboviţa utca 20,
— Györgyfalvi negyed, Băiţa utca 9,
— Dónát negyed, Fîntînele utca 19—21,

GYERMEKEKNEK:

— sürgősségi mentőügyelet, Gyermekpoliklinika, Mócok útja 19, telefon: 1—16—78 — állandó jelleggel.

KEZELÉS LAKÓNEGYEDI ORVOSI RENDELŐKBEN: 8—18 óra között,

— Monostor negyed, Padin utca 20, V—1-es tömbház,
— Hajnal negyed, Pasteur utca 60,
— Mărăşti negyed, Liliom utca B—13 tömbház,
— Györgyfalvi negyed, Băiţa sétány 9,
— Dónát negyed, Fîntînele utca 19—21,

FOGÁSZATI RENDELÉS:

— Fogászati klinika, Pavlov utca 37. szám — állandó jelleggel.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK:

December 31-én

— 2-es, Dózsa György utca 37, telefon: 3—69—69, 8—20 óra között, 5-ös, Szabadság tér 10. szám, telefon: 1—13—63, 8—20 óra között. 6-os, Március 6 utca 42. szám, telefon: 1—64—56, 8—13 óra között. 8-as, Horea út 83—87, telefon: 3—04—13, 8—13 óra között. 27-es, Detunáta sétány 1, telefon: 4—51—37, 8—14 óra között. 32-es, Flóra üzletház, telefon: 6—18—88, 8—14 óra között.

1990. január elsején, hétfőn

— 1-es számú, Szabadság tér 37. szám, telefon: 1—10—49, 8—20 óra között. 3-as, Mihai Viteazu tér 37. szám, telefon: 3—03—64, 8—20 óra között, 6-os, Március 6. utca 42. szám, telefon: 1—64—56, 8—13 óra között. 31-es, Mărăşti-negyed R—3-as tömbház, telefon: 1—71—83, 8—14 óra között 57-es, Monostori 2-es negyed, Union-üzletház, telefon: 6—56—15, 8—14 óra között.

1990. január 2-án, kedden

— 4-es, Dózsa György utca 32. szám, telefon: 3—00—77, 8—20 óra között. 5-ös, Mátyás király (Szabadság) tér, 10. szám, telefon 1—13—63, 8—20 óra között. 8-as, Horea út 83—87. szám, telefon: 3—04—13, 8—13 óra között. 27-es, Detunáta sétány 1. szám, telefon: 4—51—37, 8—14 óra között. 32-es, Monostori 1-es negyed, Flóra-üzletház, telefon: 6—18—88, 8—14 óra között.

ÉJJELI ÜGYELET

1989. december 31-én, Szilveszter éjszakáján:

— 6-os, Március 6. (Szentegyház) utca 42. szám, telefon: 1—64—56, 20—8 óra között. 27-es, Detunáta sétány 1. szám, telefon: 4—51—37, 20—8 óra között.

— 32-es, Monostori 1-es negyed, Flóra-üzletház, telefon: 6—18—88, 20—8 óra között.

1990. január elsején és másodikán:

— 1-es, Szabadság tér 37. szám, telefon: 1—10—49, 20—8 óra között. 31-es, Mărăşti-negyed, R—3-as tömbház, telefon: 1—71—83, 20—8 óra között. 57-es, Monostori 2-es negyed, Union-üzletház, telefon: 6—56—15, 20—8 óra között.

Földgázzal fűtők figyelmébe

A területi gázelosztó a földgázzal fűtők figyelmébe ajánlja az alábbiakat:

A műszaki hibák, balesetek és tűzesetek elkerülése érdekében, tekintettel, hogy a vezetékben a gáz nyomása ingadozik, a földgázzal fűtők kötelesek tiszteletben tartani az alábbi szabályokat:

● Mielőtt meggyújtanánk a tüzet vagy bekapcsolnánk a villanyt, reggel vagy bármikor

— ki kell szellőztetni a lakást, illetve a fűtőházat. A nyílt lánggal üzemelő égők esetében állandó szellőztetést kell biztosítani;

— ellenőrizzük, hogy a vezetékek ne szivárogjanak. Ezt szaglással elvégezhetjük. A gáznak romlott tojás szaga van;

— ellenőrizzük, zárva vannak-e a csapok. Ha a csap nyitva van és nem ég a láng, előtte szellőztessük ki alaposan az illető és a szomszédos helyiségeket és csak azután gyújtsunk tüzet;

— biztosítsuk az égéshez szükséges levegőt (nyissuk ki a kályha hamuzó nyílását, kapcsoljuk be a ventillátort, ahol ez létezik stb.);

— ellenőrizzük, van-e húzása a kéménynek. Amennyiben azt tapasztaljuk, hogy a kéménynek nincs húzása, ne gyújtsunk addig tüzet, amíg nem tisztítjuk ki a kéményt, nem javítjuk meg a szellőző nyílásokat, hogy megfelelő legyen a légáramlás;

● Amikor meggyújtjuk a tüzet, illetve ég a tűz:

— a tűzteret legalább 15 percig kell szellőztetni mielőtt meggyújtjuk a lángot. Kazánok esetében tilos közvetlenül gyufával vagy papírossal tüzet gyújtani;

— előbb a lángot közelítsük az égőhöz és csak azután nyissuk meg a csapot fokozatosan, míg fellobban a láng;

— a láng felerősítésekor ellenőrizzük az égést;

— tartsuk tiszteletben a készülékek üzemelési szabályait;

— a jogosítvány nélkül üzemelő szerkezetek esetében állandó jelleggel fel kell vigyázni a lángra;

— abban az esetben, ha gumicsövön áramlik a gáz az égőhöz, eloltáskor előbb a biztonsági csapot, majd a gumicső utáni csapot zárjuk el;

— intézményekben, iskolákban, óvodákban és napközi otthonokban csak a vezetőség által kinevezett és kellően kiképzett személyek kezelhetik a gázégőket.

● Különintézkedések:

Ha gázszagot érzünk, tegyük meg mihamarabb az alábbiakat;

— oltsuk el a tüzet,

— nyissuk ki az ajtókat és az ablakokat;

— ne gyújtsunk gyufát, ne kapcsoljuk a villanyt, ne gerjesszünk szikrát;

— tilos olyan helyiségben aludni, ahol gázszagot éreznek;

— azonnal értesítsék a vállalat ügyeletét, ahol állandó jelleggel szakértők tartózkodnak. Telefonszámuk Kolozsváron: 3—05—61, Tordán: 1—37—17, Désen: 1—18—55, Gyéresen: 6—84—68, Szamosújváron: 4—19—38;

— a földgázzal fűtők kötelesek ellenőrizni a kályhák szellőzését és állapotát, a füstcsövek és kémények valamint az ezek alján levő tisztító nyílások állapotát. Ha rendellenességet észlelnek, értesítsék a házkezelőséget. A hibák elhárításáig tilos tüzet gyújtani;

— az épületek alagsorának külső falán, fent, szellőző nyílásoknak kell lenniük, amelyeket állandóan nyitva kell hagyni. Ha az alagsorba lépünk, ellenőrizzük a gázszagot;

— azokon a folyosókon vagy alagsori helyiségekben, ahol nincsenek külső falak, a szellőző nyílásoknak a szabadba vezető nyílások felé kell nyílniuk;

— abban az esetben, ha a vezetékek (fűtő-, víz-, villany-, telefon, csatorna stb.) az alagsorba vezetnek, azok szellőzését az épületen kívül kell megoldani. Bejáratukat légmentesen el kell szigetelni, nehogy gáz szivároghasson az alagsorba.

— az alagsorba süllyedő egészségügyi vezetékeket is el kell szigetelni, hogy ne szivároghasson gáz a fürdőkbe, illetve vécékbe. Az alagsorból kivezető szellőző nyílásokat viszont nyitva kell hagyni;

— a földgázzal fűtők kötelessége minden 72 órában, szaglással vagy szappanos vízzel, ellenőrizni a nyomásszabályzóból kivezető vezetékek épségét;

— a kétévenkénti felülvizsgálást, illetve a tízévenkénti ellenőrzést csak engedéllyel rendelkező egységek végezhetik (házkezelőség, a Constructorul és az Electromecanica szövetkezet, illetve a gázművek);

— a lakóházak egyéni vezetékeit a gázművek dolgozói ellenőrzik. Az ellenőröket naprakész szolgálati levellel látják el;

— az ellenőrzések alkalmával a földgázzal fűtők kézhez kapják: a gázok biztonságos használatának előírásait és a jelen hirdetést, amelyeket a lakóbizottságnak, illetve az intézményeknek látható helyen ki kell függeszteniük;

— felkérik a lakosságot, hogy ne távolítsák el és ne rongálják az épületek falára szerelt, a gázvezetékek szellőző nyílásait jelző táblácskákat, mert télidőben csak ezek alapján ellenőrizhetik a vezetékek állapotát, illetve megelőzhetik a gázszivárgást.

A földgázzal fűtők kötelesek tiszteletben tartani az alábbi szabályokat:

— Tilos a repedt plattenes és hibás konyhai kemencék üzemeltetése, a konyhai kemencék túlfűtése, mert gázfulladást idézhet elő;

— tilos a kémények és füstvezetékek eldugaszolása;

— tilos a füstvezetékek módosítása és a kéményhez kapcsolt égők üzemeltetése;

— tilos olyan szobában aludni ,ahol nem kéményhez kapcsolt gázégőt használnak;

— tilos ott aludni, ahol a helyiségben ég a gáz;

— tilos a tüzet felügyelet nélkül hagyni;

— tilos a gázégők légszívó üregeinek az eldugaszolása;

— tilos a gázégőkre fémlapokat helyezni;

— ne engedjék, hogy a gyerekek hozzányúljanak a gázcsapokhoz;

— tilos a konyhai szellőztető nyílások eldugaszolása, ezeket rendszeresen portalanítani kell;

— tilos a gázégők vagy a fűtőkészülékek módosítása;

— tilos hivatalos jóváhagyás nélkül módosítani vagy kiterjeszteni a gázvezetékeket. Az előírás megszegőit a 205/1984-es Rendelet értelmében 3 hónaptól 1 évig terjedő börtönbüntetésre ítélik, illetve 5000-től 10 000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtják. Ugyanezen büntetéssel sújtják azokat is, akik a módosításokat, illetve kiterjesztéseket végzik. A gázvezeték módosítását csak az erre jogosított egységek végezhetik.

— tilos a gázelosztó vállalat pecsétjeinek eltávolítása;

— tilos a gázórákhoz, a nyomásszabályozó kamrákhoz vagy berendezésekhez nyúlni;

— tilos a földgázt más célra használni, mint azt az elosztótól kapott engedélyezés előírja.

Nagyfogyasztók figyelmébe!

A nagyfogyasztók kötelesek:

— csökkenteni a napi és csúcsidőszakbeli fogyasztást;

— be kell illeszkedni a napi és a havi kiutalt kvótákba;

— úgy megállapítani a munkarendet, hogy a nagyfogyasztók a fogyasztási csúcs idején — 6—10 és 17—22 óra között — a lehető legkevesebb gázt fogyasszák;

— egyenletesen elosztani a terhelést, hogy a fogyasztás egész héten kiegyensúlyozott legyen;

Felkérnek mindenkit, hogy ésszerűen gazdálkodjon a földgázzal.

A FÖLDGÁZELOSZTÓ VÁLLALAT

(760)

HÍRÜGYNÖKSÉGEK jelentik

(LONDON. Agerpres).
Vajon megalakíthatók összefüggő programmal rendelkező politikai pártok áprilisig, a szabad választások időpontjáig hátralevő kevés hónap alatt? — teszi fel a kérdést Mark Allmand a The Times című brit napilapban közölt cikkében. A nyugati kormányok, beleértve a brit kormányt is, nem is olyan rég még elárasztották címekkel és támogatásukkal a Ceaușescu-pártot. A nyugati püspökök több hitet fedeztek fel egy olyan államban, amely tiltotta a karácsony megünneplését, mint saját tökéletlen demokráciáikban. Az akadémiák tülekedtek, hogy mindenféle tudományos címmel tüntessék ki a „vegyész" Elenát, majd nem győzték igazolni az agonizáló rezsimnek adott obulust.

A Nyugatnak kötelezettsége van a román néppel szemben, amit eddig tanúsított becsülethiánya tesz szükségessé. Ezt a kötelességet kell törleszteni most, amikor a románok kilépnek a hosszas rémálomból a szabadság és a remény új világába. Reméljük, hogy akik gyalázatosan viselkedtek, csendben fogják mebánni tetteiket és nem fognak elsőkként rohanni és a román nép legjobb barátaiként feltüntetni magukat — fejezi be a szerző.

(MADRID. Agerpres).
A román náp mellett jelszóval Románia megpróbáltatott népével való szolidaritási kampány folyik Spanyolországban. A kampányt a Caritas spanyol jótékonysági szervezet kezdeményezte — mutat rá a Madridban kiadott közlemény. A román lakosság segítségére összegyűjtött tárgyakat és pénzbeni hozzájárulásokat a Caritas szervezet helyi részlegein gyűjtik össze vagy a különböző bankok által nyitott speciális folyószámlákra lehet befizetni.

Madridból jelentik, hogy 1990. január 3-án Zürichben ülést tartanak a Caritas európai nemzeti szervezetei, s annak keretében megvizsgálják a Romániát szolgáló segélykampány fejlesztésével és koordinálásával kapcsolatos problémákat — jelenti a TASZSZ.

(MOSZKVA. Agerpres).
A romániai eseményeknek a népi, demokratikus forradalom konszolidálása felé való gyors és biztos haladása továbbra is központi helyet foglal el valamennyi szovjet lapban.

Bukarest: meghonosodott a nyugalom címmel a Pravda információk sorával tájékoztatta olvasóit.

Az SZKP KB sajtószerve Kisinyovból érkezett hírt idézve közli, hogy december 28-án öt orvoscsoport indult Kisinyovból Romániába. Ugyanakkor a szovjet vöröskereszt és vörös félhold társaságok szövetségének végrehajtó bizottsága december 29-én teljes orvosi felszereléssel ellátott orvoscsoportot küldött országunkba.

A Pravda egyszersmind beszámol a romániai forradalom széles körű nemzetközi visszhangjáról is.

(BELGRÁD. Agerpres).
A jugoszláv légiforgalmi társaság elhatározta, hogy valamennyi külföldi járatain meghatározatlan időn át ingyenesen szállít Romániába tartó orvosi személyzetet, orvosi berendezéseket és gyógyszereket. E szállítmányokat Belgrádból Bukarestbe vagy más helységekbe utalják át a két ország hatóságai közötti megállapodás alapján.

A szerbiai oktatás, tudomány és művelődésügyi titkárság úgy döntött, hogy könyvekből, magnetofonokból és más anyagokból álló, 6 milliárd dinár értékű segélyt küld a Temesváron horvát nyelven működő kulturális intézményeknek.

A jugoszláv Vöröskereszt a Belgrádban és környékén élő román menekültek gyermekeinek 120 újévi ajándékcsomagot osztott ki. A jugoszláviai Vöröskereszt révén eddig 34 tonna élelmet és 10,4 tonna gyógyszert küldtek Romániába.

(SZÓFIA. Agerpres).
A bolgár központi sajtó újabb részletes tudósításokban és riportokban számol be a romániai eseményekről. Az Otecsesztven Front például ezeket írja: A szomszédos Romániában lezajlott drámai forradalmi események, amelyek az emberiség jelenkori történetében számon tartott legvérengzőbb diktatúra felszámolásához vezettek nagy lelkesedést idéztek elő. A gyermekek, serdülőkorúak, férfiak és nők példa nélküli hősiességről tettek tanúbizonyságot, testükkel gátolva meg a tankok útját, újabb ragyogó fejezeteket írva be a társadalom krónikájába. Nem csupán Európa, hanem az egész bolygó tisztelettel hajlik meg ma az éhező és fázó emberek ezreinek hősiessége előtt, akik életüket adták a legragyogóbb eszményekért.

(TOKIÓ. Agerpres).
Pénteken Japán elismerte Románia forradalmi kormányát. E döntést a japán külügyminisztériumban sorrakerült találkozón közölték a román nagykövettel — közli az angol nyelven megjelenő The Japan Times című japán napilap.

Az illető találkozón Takehiro Togo külügyminisztériumi vezérigazgató közölte Japán vállalását, hogy segítséget nyújt Románia jövőbeli fejlődéséhez és egyetértett a kétoldalú baráti kapcsolatok fenntartásával és fejlesztésével.

Taro Nakayama külügyminiszter hangsúlyozta a japán kormány előtt, hogy Japán baráti kapcsolatokat fog kiépíteni a Ion Iliescu vezette Nemzeti Megmentési Front-tal, és maradéktalan támogatást nyújt Románia fejlesztéséhez.

Nakayama gratulált a román népnek „a 24 évi diktatúra igájának lerázásához", és megerősítette a japán kormány vállalását, hogy egymillió dollár értékű sürgősségi humanitárius segélyt nyújt Romániának a Nemzetközi Vöröskereszt révén.

(BRÜSSZEL. Agerpres).
A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége (CISL) kapcsolatba lépett a Romániában most alakuló szabad szakszervezetek egész sorával, felajánlva segítségét — mondotta Brüsszelben John Vanderveken, a szervezet főtitkára — jelenti az ANSA.

Vanderveken leszögezte, hogy a CISL már 1987 novemberében, a Ceaușescu-rezsim által vérbefojtott brassói munkásfelkelések idején kapcsolatot teremtett a román szervezetekkel. A CISL szerint a romániai nagy gyárakban független szakszervezetek jelennek meg amelyeknek vezetői országos szintű koordinációra törekednek.

A CISL soraiba tartozik 98 ország 141 szakszervezeti központja, s ezeknek összlétszáma meghaladja a 92 milliót.

(BUDAPEST. Agerpres).
A Magyar Szocialista Párt Elnöksége Budapesten közzétett nyilatkozatában üdvözli a demokrácia előmozdítására és a jogállam megteremtésére irányuló törekvéseket amelyeket a Romániai Nemzeti Megmentési Front Tanácsa már a kezdet kezdetén meghirdetett.

(EGYESÜLT NEMZETEK. Agerpres).
Az ENSZ-közgyűlés kérte az USA panamai intervenciójának azonnali megszüntetését és az amerikai csapatok kivonását ebből az országból — mutat rá a 44. közgyűlési ülésszak részvevőinek szavazattöbbséggel elfogadott határozata. Az USA panamai intervenciója — mutat rá a dokumentum — a nemzetközi jog és a függetlenség, a szuverenitás és a területi integritás nyilvánvaló megsértését jelenti. A határozat követeli a Panama-csatornára vonatkozó egyezmény betűjének és szellemének a szigorú tiszteletben tartását, és felszólítja az összes államokat, hogy tartsák tiszteletben Panama Köztársaság szuverenitását és területi integritását.

(VARSÓ. Agerpres).
A lengyel szejm nagy szavazattöbbséggel jóváhagyta az ország alkotmányának módosítására vonatkozó törvénytervezetet. A módosítások szerint, az állam neve Lengyel Köztársaság lesz, címere pedig egy fehér koronás sas vörös mezőben. A Lengyel Köztársaság alkotmánya előírja, hogy Lengyelország egy társadalmi méltányosságra alapuló jogállam lesz, amelyben a legfelső hatalom a népé — közli a PAP hírügynökség. Érvénytelenítették a LEMP-nek az államban való vezető szerepére vonatkozó szakaszt.

A Lengyel Köztársaság Szenátusa jóváhagyta a Szejm által elfogadott módosításokat.

A módosított alkotmány azután lép életbe, miután azt aláírta az ország elnöke.

(BONN. Agerpres).
Hermann Oberth professzor, akit az orosz Konsztantyin Tyolkovszkijjal és az amerikai Robert Goddarddal együtt az „űrrepülés atyjának" tartanak, 95 éves kor meghalt egy nürnbergi klinika.. jelenti a DPA. Hermann Oberth Szebenben született és Rakéta a világűr felé című munkájával vált ismertté, amelyben látnokian taglalja az űrrepülések problémáit és lehetőségeit.

Gy. Szabó Béla metszete

JANUÁR					
H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	

FEBRUÁR					
H		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Sz		7	14	21	28
Cs	1	8	15	22	
P	2	9	16	23	
Sz	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	

MÁRCIUS					
H		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Sz		7	14	21	28
Cs	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
V	4	11	18	25	

ÁPRILIS					
H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
V	1 8	15	22	29	

MÁJUS					
H		7	14	21	28
K	1	8	15	22	29
Sz	2	9	16	23	30
Cs	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	
V	6	13	20	27	

JÚNIUS					
H		4	11	18	25
K		5	12	19	26
Sz		6	13	20	27
Cs		7	14	21	28
P	1	8	15	22	29
Sz	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	

JÚLIUS					
H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
V	1 8	15	22	29	

AUGUSZTUS					
H		6	13	20	27
K		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	29
Cs	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	

SZEPTEMBER					
H		3	10	17	24
K		4	11	18	25
Sz		5	12	19	26
Cs		6	13	20	27
P		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30

OKTÓBER					
H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	

NOVEMBER					
H		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Sz		7	14	21	28
Cs	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	

DECEMBER					
H	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	
Cs	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
Sz	1 8	15	22	29	
V	2 9	16	23	30	

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Kolozsvár, Napoca utca 16, Postafiók: 239, telefon: 1—64—16 (központ). Nyomdaipari Vállalat, Kolozsvár, Index 40—161